

Osztrák-magyar unió

A francia kormány elérkezettnek találta az időt arra, hogy „rendet csináljon” Középeurópában. Németország csakis a következő feltételek mellett számíthat Franciaország részéről pénzügyi segítségre: bele kell nyugodnia keleti és délkeleti határaiba, vagyis a lengyel korridorba, Keletporoszország és a Memel-vidék szétszakításába, a felsősziléziai határvonalba és végül Ausztria önállóságába. Azonkívül minden titkos fegyverkezést be kell szüntetnie és a szélső nacionalista mozgalom letűrésével, meg kell szilárdítania a köztársasági államformát. A németek a feltételeket előbb-utóbb kénytelenek lesznek elfogadni, mivel mást nem tehetnek.

A német probléma elintézésével egyidejűleg a francia diplomácia elővette Ausztria és Magyarország kérdését is. Ausztria is csak úgy kap segítséget, ha lemond véglegesen a német-osztrák vámunióról és a csatlakozásról. Ennek garanciáját a francia kormány egy osztrák-magyar kereskedelmi- és vámunióban látja. Magyarország is ezzel a kikötéssel számíthat csak hosszú lejáratú kölcsönökre. Az osztrák-magyar gazdasági unió terve mögött egy perszonális unió körvonalai is észrevehetőek. Mussolini ezt ahhoz a feltételhez köti, hogy Ottó vegye el feleségül az olasz királyi pár legfiatalabb leányát. A vámunióknak egy, a perszonális unióknak öt éven belül kell megvalósulnia. Ezzel a tervvel, amelyhez állítólag Anglia és Olaszország is hozzájárultak, Franciaország végleges megoldást tervez a Rajnától a Balkánig. Páris szerint csakis így képzelhető el az európai béke garanciája, amely nélkül a leszerelés nem valósítható meg. Az elvi megállapodások azért sürgősek, mert februárban összeül a leszerelési konferencia, amelytől Mussolini nemrégiben függővé tette Európa sorsát.

Lengyelországban csakis a német kérdés már vázolt megoldása teremthet nyugalmat. És ez ma fontosabb Franciaország számára, mint a kisantant, nevezetesen Csehszlovákia. Franciaország 12 évi költséges kísérletezés után, végleg elejtette Csehszlovákiát és sorsára bízta. Középeurópa támaszpontja a jövőben a magyar-osztrák unió, amely élvezni fogja Franciaország pénzügyi és politikai támogatását.

Mussolini is lemondott balkáni hódító terveiről és sikerült Olaszország politikáját nagy vonásokban összhangba hozni a francia tervekkel. A francia-olasz politika az osztrák-magyar unió számára a lehető legtöbb engedelményeket akarja elérni minden téren. Így azt remélik, hogy Ausztria politikai és gazdasági bajai orvoslást nyernek és véglegesen megoldódik a magyar államforma kérdése is. Ha ugyanis Magyarország 12 év óta nem tudta véglegesen megoldani államformáját és a szomszédos államokkal való viszonyát, akkor nyilvánvaló, hogy nemcsak pénzügyileg, de politikailag is külső segítségre szorul. Mivel Bethlen István gróf több mint 10 éves kormányzása alatt olyan politikát folytatott, amely homlokegyenest ellenkezik a francia kormány terveivel. Budapesten új embernek kellett jönnie, aki a francia segítséget megfelelő orientációval és a francia feltételek elfogadásával honorálja.

A Népszövetség nem szanálhatja ötvenként sem Ausztriát, sem Magyarországot és mivel ma pénzügyi segítséget csak Franciaország nyújthat, tehát Páris feltételeihez alkalmazkodnia kell Németországnak is. Ausztriának is, Magyarországnak is. Az olaszok, akiknek három milliárd líras kölcsönük van függőben Párisban, szintén kénytelenek voltak elfogadni a franciák feltételeit. Aki az elmúlt hónapokban figyelemmel kísérte Franciaország energikus magatartását Angliával és az Észak-

Egy napra hívják össze a magyar parlamentet

Az új miniszterek átvették tárcáik vezetését — Megszüntették a bizottsági ülések titkosságát. Megszűnik több megye főispáni állása

A gazdasági élet rendes menete rövidesen helyreáll

Budapestről jelentik: Az összes miniszterek ma átvették tárcáik vezetését. A 33-as bizottság ma délelőtti ülésén elsőnek gróf Károlyi Gyula miniszterelnök érkezett, utána pedig sorra a miniszterek és a bizottság tagjai. A megejtett választások alkalmával elnöknek Ugron Gábot és Schandl Károlyt választották. Az ötös-bizottságba pedig Ugron Gábor elnöke mellett a felsőház részéről Teleszky János volt pénzügyminiszter, az ellenzéki oldalról Kállay Tibor, a keresztény szocialista-párt nevében Wolff Károly, az egységes-pártból Temesváry Imre és Marsall Ferenc kerültek be. Gróf Károlyi vázolta a kormány programját, majd a tanácskozások folytatását holnapra naponta el. Érdekes, hogy *feloldották a bizottság üléseinek titkosságát*, amely nem terjed tovább, mint a képviselőházi ülések megszokott titkossága.

Az ülés előtt szó volt a főispáni állások rendezéséről, ugyanis a kormány elhatározta, hogy *több megye főispáni állását megszünteti, illetőleg néhányat egyesít. Csütörtökre egybeként egyetlen napra egybehívják a parlamentet*, hogy az új kormány bemutatkozzék. Az a hír járja, hogy Bethlen István, aki ma Inkere utazott ottani birtokára, nem hajlandó résztvenni a 33-as bizottság munkáiban sem. Ma este minisztertanács volt, amelyen a költségek redukálását vitatták meg. Augusztus végére

megjelennek az adóemeléstről, illetőleg a költségek csökkentéséről szóló rendeletek.

Budapestről jelentik: Megállapítható, hogy a *belföldi bankjegytorgalom helyreállítása teljes sikerrel járt*. Ezzel kapcsolatos egyetlen aggodalom sem vált be. Érdekes, hogy így Budapesten, mint a vidéken nemcsak, hogy *nem csökkentek a betétek, de emelkedtek*. Igen megnyugtató, hogy a garanciabanktól egyetlen fillért sem vettek igénybe a pénzintézetek. A garanciabank tudvalevően azért alakult, hogy ha egy pénzintézetnél nagyobb kifizetéseket kell eszközölnie, akkor segítségére siessen támogatásával. A devizakiutalások terén is teljes a nyugalom és a Nemzeti Bank az összes jogos igényeket honorálja. *A gazdasági élet előreláthatólag néhány napon belül tökéletesen helyreáll.*

Budapestről jelentik: Az új kormány ma délután 5 órakor tartotta első minisztertanácsát. A tanácskozások megkezdése előtt Károlyi Gyula gróf meleg szavakkal köszönte minisztertársait, akiknek háláját és köszönetét fejezte ki azért, hogy a jelenlegi súlyos viszonyok közepette mellé állottak a nemzet életére oly fontos feladatok elvégzésére. A kormány részéről Walko Lajos külügyminiszter válaszolt Károlyi Gyula gróf beszédére és a kormány szolidaritásáról biztosította a miniszterelnököt.

Megalakult az angol kormány

Macdonald benyújtotta a kormánylistát — Az amerikai bankárok tisztán szocialista kormányt nem voltak hajlandók támogatni — Az árnyékkormány is megalakult

Anglia pénzügyeinek rendezése után Macdonald és Snowden visszavonulnak a politikától

Londonból jelentik: Az angol kormány még ma megalakul. A válság ilyen megoldása általában a közvélemény rokonszenvével találkozódik. A Daily News Chronicle jelenti New Yorkból, hogy az amerikai bankárok csak tisztán szocialista kormánynak nem voltak hajlandók segítségére lenni. A kormányváltás írére azonban korlátlanul állnak az Angol Bank rendelkezésére.

Londonból jelentik: Macdonald ma délután hosszasan tárgyalt a pártvezérekkel a kormánylista ügyében, majd délután öt óra 30 perckor megjelent a Buckingham palotában, hogy a királynak bemutassa kormányának listáját, amelyet a következőképpen állított össze:

Miniszterelnök: Macdonald, szocialista.

Külügyminiszter: lord Reading, liberális.

Indiai miniszter: Sir Samuel Hoare, konzervatív.

A titkos tanács elnöke: Stanley Baldwin, konzervatív.

Kincstári kancellár: Snowden, szocialista.

Belsőügyminiszter: Sir Herbert Sannel, liberális.

Lordkancellár: lord Sankay, szocialista.

Egyesített dominiumügyi és gyarmatügyi miniszter: Thomas, szocialista.

Közegészségügyi miniszter: Meville Chaim, berlain, konzervatív.

Kereskedelmi miniszter: Sir Filip Cunliffe-Lister, konzervatív.

Ezután következnek azok a miniszterek, akik nem tagjai a kabinetnek.

amerikai Egyesült-Államokkal szemben, aki tisztában van azzal, hogy Franciaország ma milyen nagy pénzügyi hatalom, aki ismeri a brit birodalom nehézségeit, az nem kételkedhetik abban, hogy a párisi kormány képes lesz terveit megvalósítani. A német Brüning-kor-

mány már behódolt Párisnak, Magyarországon Bethlen István gróf félreállott és Károlyi Gyula gróf került a helyére. Bécsben öszre várható gyökeres változások.

Európa sorsa tehát ma Franciaország kezében van.

Légügyi miniszter: lord Amulree, szocialista.

Az admirális első lordja Sir Austen Chamberlain, konzervatív.

Közoktatásügyi miniszter: Sir Donald Maclean, liberális.

György angol király elfogadta a kormánylistát

Londonból jelentik: Mialatt Macdonald a pártvezérekkel tárgyal, megalakult a disszidens munkáspártbeli volt miniszterektől, az ugynevezett árnyékkormány, amely teljes erejével készül Macdonald ellen, a mindenáron való irtóhadjáratra. Több szakminiszter végleg visszautasította a részvételt a nemzeti kormányban. A munkáspárt vitarendezői nem hajlandók vállalni hivatalt a nemzeti kormány alatt. Macdonald valószínűleg a parlamenti munkáspárt pénteki értekezletén beadja az elnökségről való lemondását. Utódjául Henderson volt külügyminisztert emlegetik. A miniszterelnök választókerülete hír szerint bizalmatlanságot szavaz Macdonaldnak, amiért elváltatta mostani pozícióját. Hasonló bizalmatlansági indítványt terveznek beadni Snowden ellen is. Macdonald és Snowden úgy vé-

Munkügyi miniszter: Sir Henry Bertton, konzervatív.

A lanchasteri hercegség első lordja: lord Lofthian, konzervatív.

A hadügyminiszter és a földművelésügyi miniszter nevét csak később teszik közzé.

lckédnek, hogy részt vesznek a nemzeti kormányban, mindaddig, amíg Anglia pénzügyeit rendezik, azután pedig mindketten végleg visszavonulnak majd a politikai tevékenységtől.

A szovjet sajtója a legélesebb figyelemmel kíséri az angliai eseményeket. Hevesen vámadják a most megalakult nemzeti kormányt, amely a Pravda szerint, az angol munkásság rovására exportképessé teszi az angol ipart.

Londonból jelentik: A Press Association jelentése szerint V. György angol király jóváhagyta Macdonald kormánylistáját. A király holnap, szerdán délelőtt veszi át a lemondott kormány minisztereitől a pecsétet, amelyeket egy óra múlva az új kormány tagjainak ad át. Hír szerint a király még a holnap délelőtt folyamán visszautazik Balmorellebe.

Maniu Gyulának ez a politikai manővere kizárólag a sajtót tévesztette meg, ahol minden alap nélkül megindult a polémia az „erdélyi blokk” kérdése körül. Az igazság az, — írja a Cuvantul, — hogy Maniu és Goga néhány alkalommal nem véletlenül találkoztak össze a kolozsvári vasutállomáson s a hosszas beszélgetéseknek, amit a két politikus egymással folytatott, jól megalapozott céljai voltak. Goga azonban egyetlen alkalommal sem adott „kielégítő” választ Maniunak.

Ugyancsak a Cuvantul, szerint Maniu Gyula most minden igyekezetével azon van, hogy reorganizálja a nemzeti-parasztpárt erdélyi kereteit. Ez a reorganizálás élénk propagandamunkába merül ki, amit Maniu megbízásából és utasításai szerint üznek Erdély különböző vidékein.

Lázasan folynak a diplomáciai tárgyalások

Venizelos balkáni konferenciát készít elő — Litvinov a német és török nagykövetekkel tárgyal

Párisból jelentik: Rigán keresztül jött moszkvai jelentés szerint Litvinov, a szovjet külügyi népbiztosa Dirksen német nagykövettel és Törökország moszkvai nagykövetével fontos tárgyalásokat folytat.

Izstambulból jelentik: Beavatott politikai körök értesülése szerint Venizelos görög miniszterelnök itteni tárgyalásai kapcsán görög-török államférfiak nagy balkáni konferencia megtartását határozták el Jugoszlávia, Románia, Bulgária és Albánia külügyminisztereinek részvételével.

Ezer dollár az út a Zeppelin Dél-amerikába

Felére csökkentették a viteldíjat.

Hamburgból jelentik: Délamerikai útra készül a Graf Zeppelin, augusztus 29-én indul Friedrichshafenből Pernambuco, a Hamburg—Amerika Linie közli, hogy a viteldíjat a felénél is alacsonyabbra szállította le a gazdasági viszonyok miatt, Tavaly még 2500 dollárba került az út, most 1000 dollár az ára.

Pártvezérek audienciája

Duca és Mihalache kihallgatásának következményei. Goga és Maniu találkozásai

Bucurestiből jelentik: Argetoianu teljhatalommal rendezi az összekuszált pénzügyeket, melyek valóban a kibontakozáshoz lényegesen közelebb jutottak, de Duca közelmúltban történt királyi kihallgatása és annak kommentárjai, aztán Goga karlsbadi nyilatkozata és a nemzeti-parasztpárt erős vidéki tevékenysége mind arra mutatnak, hogy a helyzet változások felé érik.

Duca kihallgatásával egyidejűleg Mihalache audienciája is esedékes volt. A kabinetfőnök meghívó levelét azonban nem tudták idejében kézbesíteni a parasztpárt vezérének, mert sem lakásán, sem a párt klubjában nem volt található. Maga a tény, hogy Mihalachet is meg akarta hallgatni az uralkodó, lényegesen más színt ad Duca kihallgatásának és módosítja az összes ehhez fűzött kombinációkat.

A néppárt erőteljes akcióba lépése is a változásra nyíló kilátások aktuális volta mellett bizonyít. A párt szeptember folyamán

az összes tartományokban nagyszabású népgyűléseket rendez, melyek végül is a bucaresti-i nagy kongresszusban fognak kulminálni. Ezzel párhuzamos tevékenységet jeleznek Goga külföldi utazásai. Goga, aki Karlsbadban adott nyilatkozatában a koncentráció szükségességét hangoztatta, mert szerinte „az összes jelek szerint nagy rázkódtatások küszöbére érkezünk”, ma már Gasteinban fűdül, de innen is rövidesen Párisba, majd Londonba utazik és csak szeptember közepéig érkezik haza az országba.

Ami a sokat emlegetett erdélyi blokkot illeti, ennek összehozása megfeneklett, ha lehet a Cuvantulnak. A lap szerint az egész ügyet Maniu Gyula lanszirozta, minden reális alap nélkül. Szóval, mint utóbb kitudt, ilyen irányban nem is voltak tanácskozások s az Averescu-párt erdélyi vezetői, akiknek a neve ezzel kapcsolatban szóba került, az ügyről semmit sem tudnak.

Nomádok

Irtó: SZEKULA JENŐ.

Fázósan reszkettek, suttogtak a nvircserjék a parton, amikor Nógrádi Ákos csónakja kikötött a magányos és elhagyatott dunai szigeten. Sirályok csipogtak a fehér homoktorlaszokon, — ezek a félénk és emberkerülő madarak, — halk kiáltással rebentek széjjel, amikor Ákos ur belépett a bokáig érő vízbe, hogy a könnyű kis lélekvesztőt partra vontassa.

— Ezt a helyet birtokomba veszem. Itt fogok nyaralni négy hétig. Itten biztonságban vagyok a nőktől.

Harmincöt éves férfi, előkelő és gazdag ügyvéd s még aglegény — s babonából vagy régi, félig elfelejtett boldogtalan szerelem miatt — ideges irtózat fogta el a nőktől s fogadalmat tett, hogy nem nőül soha. S a tulajdon nagy-nénjétől is félt, aki erővel megakarta házastársát — s talán azért is menekül most ide, hogy legalább egy hónapig nyugta legyen nyugós nőrokonra öyöngéd erőszakoskodásától.

— Élni fogok, mint Robinzon! — szavalja lelkesülten a fázósan remegő fák alatt. — Nem fog rámakadni a néni.

Kutat nem talált a szigeten, hogy kábitó szomját csillapítsa. De eszébe jutott, hogy a Duna vizét is meg lehet inni, csak le kell szűrni és föl kell forralni. Korát meghaladó fürgeséggel felmászott a magas jegenyefákra és megdézsmálta a madarak fészkeit, kutatva friss tojás után. Néha késő éjszakáig horgászott és boldog volt, ha kifogott egy-egy sovány kecserget. Bőre feketére sült a hő napon: olyan volt már, mint valami indián.

Valamint arról sem lehetett seftelme, hogy nem él egyedül a szigeten. A sziget keleti partján új lakó telepedett le, egy fiatal nő. Ő is csó-

nakon érkezett, napsugaras nyári reggelen a tulsó partról, ahol szüleinek villája és szállója volt. Parcsamy Évának hívták, huszonhárom éves, nem tulságosan szép, de nagyon jókedvű és nagyon eszes kis teremtés. Fölállította a sátrát ő is. Még a rádióját is felszereltette s magával hozta a szigetre az öblöstorku hangszórót is. Néha maga is játszott, huzós hangszereken, a bendzsón, a hurok zümmöggetésével kísérve a rádió hangversenyét.

Egyik éjszaka Nógrádi hangos énekszóra ébredt fel a sátrában. — Valaki énekel a szigeten! — kiált fel csodálkozva... Egy nő!

Meglepte a hang nem közönséges szénsége. De nyugtalanította, hogy már nem él egyedül idekinn a magányos szigeten, hanem egy nő is idetelepedett, aki éjszakánként dallal és zenével riasztgatja. Pillanatokig azt hitte, hogy csak a káprázat játszik vele, mert az ének is hirtelen elhallgatott. De másnap nagyobb sétára indult a szigeten s akkor fölfedezte a diákkisasszony sátrát is. Parcsamy Éva is ott ült, kettészelt, csonka fatörzsön, a hullámmosta parton. Lábánál hevert a bendzsó.

A nő kíváncsian rámosolygott a feléje közeledő idegenre, de ez nem biccentette meg a sapkáját sem s nem próbált közeledni vagy bemutatkozni: idegesen kapta el a fejét.

— Nem szép... — állapította meg magában Ákos ur csalódottan — de gyönyörű hangja van!

Éjszaka újabb zeneszóra ébredt! Most már a Tosca nagy áriája csapzott feléje a sűrű, sötét erdő felől. — Isteni szépen dalol ez a lány...

— Holnap fölkeresem... és bemutatkozom — fogadkozik, míg szédült fejét le nem huzza az álm. De határozatlan, tétova, csalódott és nögyűlölő férfiak módjára, nem mert átrándul-

ni a sziget tulsó oldalára mégsem. Órákig tartó tervezgetés és tétovázás után, délután összecso magolta a holmiját s vízre bocsátotta a csónakot, hogy visszahajózázzék a civilizáció és a kultúra ölébe.

De nyugalmát nem nyerte vissza odahaza, sem. Elalvás előtt mintha hallaná a sziget régi fájának emésztő zugását... s a dal is ott zsong egyre füle körül... mintha megbabonázták volna. — Kedves arcocskája volt... és gyönyörűen fekete szeme... — tűnődik a szigeti lányra visszaemlékezve. Rendkívüli intelligenciája nő lehet.

Igy történt azután, hogy újra csónakba szállt és kikötött a névtelen sziget alatt. Újra felütötte sátrát hatalmas tapolyok tövében. Móját ejtette annak, hogy bemutatkozzék Parcsamy kisasszonynak s később a lány szülei is megismerkedett. Már sűrűn felkereste őket dunaparti villájukban. Udvarolni kezdett a diákkisasszonynak, az udvarlásból szerelem lett, a szerelemből házasság.

S már nászuton voltak Velencében s hold-sütötte éjszakán ott állottak a Duna-szálloda erkélyén, amikor Nógrádi megkérdezi:

— Hogy van, hogy most már sohasem énekelsz?

— Én? Nekem nincs is hangom.

— De olyan szépen daloltál ott künn az erdőn... s még bendzsón is játszottál.

— A bendzsón én játszottam... de énekelni nem én énekeltem.

— Hanem?

— A rádiómat hallottad!

Nógrádi percekre csalódottan elhallgat. De arca boldogan fölragyog. Kezet csókol Évának.

— Én... én... — dadogja — mégis nagyon hálás vagyok annak a rádióknak!

Mert már fülig szerelmes a feleségébe.

Felrobbantották a fogarasi dinamit-gyárat

A robbanás ereje megrázta egész Fogaras városát — Mintegy ezer kilogramm robbanószer explodált — Ablakokat tört be, ajtókat tépett le a robbanás ereje — Emberáldozatot nem követelt a robbanás

A sziguranca szerint a robbanás a kommunisták műve

Fogarasról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt ma délelőtt Fogarason. Délelőtt fél 10 órakor eddig még meg nem állapított okok miatt

felrobbant a fogarasi dinamitgyár és egy a gyár területén, valamint a környéken nagy pusztítást végzett.

A dinamitgyár robbanásáról alábbi tudósításunk számol be:

Ma reggel valamivel fél tíz előtt két hatalmas detonáció rázkódtatta meg Fogaras városát.

A nagy detonációk következtében a város csaknem valamennyi házának ablakai betörték és a lakosság rémülten szaladt ki az utcára, mert senki sem tudta, hogy tulajdonképpen mi történt. Pár pillanat múlva már futótüzként terjedt el a városban a hír, hogy

— Felrobbant a dinamitgyár!

Egy század katonaság a tűznél

Pár perc múlva már ezrekre menő tömeg lepte el a dinamitgyár környékét, úgy hogy a hatóságoknak egy század katonaságot kellett a helyszínre kivezényelni a rend fenntartása végett. Csakhamar a robbanás színhelyére érkezett egy hatósági bizottság is, amely a katasztrófa ügyében azonnal bevezette a nyomozást. Eközben Zmeu, a gyár igazgatója, Bock és Chirila mérnökök segítségével megtették minden intézkedést

a robbanás által keletkezett tűz eloltására.

Az üzem többszáz munkása, valamint a városi tűzoltóság csaknem teljes három órai megszüntetett munka után tudta csak a tüzet lokalizálni és így sikerült egy még nagyobb katasztrófának elejét venni.

Két épület összedőlt

A robbanás színhelyétől mintegy 100 méternyire két kisebb épület állott, amelyek összedőltek. A környéken levő házak ablakai betörték, az ajtókat szintén nagyrészt letépte a robbanás és általában

valamennyi épület többé-kevésbé megrongálódott. A robbanás színhelyén csaknem minden teljesen megsemmisült és hamundt, valamint sűrű tüstnél egyebet nem is lehet ott találni

Megállapítást nyert, hogy a dinamitgyár három óriási arányú műhelye, melyben összesen mintegy ezer kilogramm robbanószer volt, felrobbant és az egész épület minden felszerelésével együtt a lángok martaléka lett.

Emberéletben nem esett kár

Csak a véletlenül halott, hogy a szerencsétlenség következtében emberéletben nem esett kár. A gyár munkássága ugyanis ma délelőtt szerencsére egy többnapos szünet miatt nem tartózkodott az épületben és ennek köszönhető, hogy nem következett be egy borzalmas katasztrófa. A dinamitgyár épületétől körülbelül 2—300 méterre néhány munkás és katona dolgozott a mezőn és ezeket a robbanás ereje valóságos földhöz lapította, komolyabb sérülés azonban nem történt.

A bevezetett hatósági vizsgálat eddig semmi pozitívumot sem tudott megállapítani a katasztrófa okára vonatkozólag, mindössze annyit bizonyos, hogy az első robbanás az egyes számú műhelyben keletkezett és a tűz innen átrajert a második számú helyre is, ahol a felhal-

mozott lőpor szintén explodált. A vizsgálatot vezető bizottságnak egyelőre az a véleménye, hogy

a robbanást gyújtogatás idézte elő.

A kárt idáig még nem tudták megállapítani.

Bucurestiből jelentik: A Miscarea tudni

Névtelen denunciánsok új offenzívája Aradon

Külföldi cigaretták után kutattak újra az aradi Deutsch posztó-nagykereskedő-cég pánccélkasszájában — Az újabb kutatás sem talált semmit — Nyilatkozik a cégfőnök és az aradi Monopólium hivatal vezetője — Ez volt a hatodik névtelen feljelentés

Hosszabb szünet után ismét akcióba léptek Aradon a névtelen denunciálók, akik bizonyos perverz örömet éreznek, ha az általuk kiválasztott áldozatra rá tudják szabadítani a hatósági eljárások kellemetlenségeit. Az adóeltulolások vádjával, különösen a cigarettacsempészség miatti feljelentéseket részesítették előnyben a névtelenség komályában rejtőző vádaskodók, akik most újlag életjelt adtak magukról.

Ma délelőtt megjelent az aradi ügyészségen Genescu Todor monopóliumfőnök, aki házkutatás megtartására kért engedélyt. Kérvényéhez névtelen levelet csatolt, amely arra hívta fel az illetékes hatóságok figyelmét, hogy a Deák Ferenc-ucca 28. szám alatt lévő Deutsch A. posztó-nagykereskedő-cég üzlethelyiségében nagyobb mennyiségű külföldi cigaretta van elrejtve.

A feljelentő meg is jelölte, hogy az üzlethelyiségben lévő pénzszekrény az a hely, ahol a csempészt cigarettákat el szokták rejtteni. Az ügyészség Genescu monopóliumfőnöknek megadta az engedélyt a házkutatás megejtésére és a monopóliumfőnök két detektív kíséretében, a kora délutáni órákban meg is jelent a Deutsch A.-cég üzlethelyiségében, ahol felmutatta az ügyészség engedélyét a házkutatás megtartására és felszólította a cég tulajdonosát, hogy nyissa ki a pénzszekrényt. A felszólításnak a cég tulajdonosa azonnal eleget is tett, Genescu monopóliumfőnök tüzetesen átvizsgálta a pénzszekrényt, amelyben azonban egyetlen darab külföldi cigarettát sem talált. De belföldit sem. Az eredménytelen házkutatásról jegyzőkönyvet vett fel, aztán elhagyta az üzlethelyiséget.

A feljelentéssel kapcsolatban beszélgetést folytatott a Deutsch A.-cég tulajdonosával, aki elmondta, hogy a maival összesen már hétszer tartottak házkutatást üzletében, külföldi cigaretták után. Az eljáró monopóliumközeg, minden esetben egyenesen a pénzszekrény felnyitását kérte, azzal, hogy a csempészt cigarettákat ott rejtették el.

A névtelen levelek küldőjének esetleges kitérére semmi gyanujuk nincs, mindenesetre az az üzlet berendezésével ismerős egyénnek kell lennie, mert pontosan megjelöli levelében, hogy a pénzszekrény az üzlet melyik részében van.

Genescu Todor monopóliumfőnök az újabb feljelentéssel kapcsolatban elmondta, hogy a Deutsch A.-cég elleni feljelentést ajánlott levelében kapta meg. Tény, hogy a levél névtelen volt, azonban neki hivatalból kötelessége megindítani a vizsgálatot, minden feljelentés ügyében.

A monopólium rossz politikája a hogy,

véli, hogy a szovjetek körében kellemetlen benyomást keltett az a tény, hogy az augusztus elsejei vörös nap kudarcba fulladt. A szovjet ezért elhatározta, hogy szeptember hatodikára csak Románia területére új vörös napot hirdet. Az állambiztonsági hatóságok az új vörös nappal kapcsolatban széleskörű óvintézkedéseket tettek.

Noua Sulita községben elfogtak egy fiatal embert, akiről kiderült, hogy a moszkvai kémiskola növendéke. A sziguranca véleménye szerint a kémiskolai növendék szerepet játszott a szeptember 6-iki vörös nap megszervezésében és működése összefügg a fogarasi dinamitgyár robbanásával is. A sziguranca véleménye szerint ugyanis a fogarasi dinamitgyár felrobbantása szintén a kommunisták műve volt.

az amugy is agyonvexált közönséget házkutatásokkal molesztálja. Külföldön hallani sem lehet arról, hogy idegen cigaretták kutatása miatt a dohányjövendék házkutatásokkal zaklatná a közönséget. A dohányjövendéknek az a célja és rendeltetése, hogy jó és olcsó árut biztosítsanak a közönség rendelkezésére. Tartsa tehát a román dohányjövendék is ezt a célt szem előtt és a molesztálás és vexálás helyett, olcsó és jó áruval szolgáljon a romániai fogyasztónak.

Szigoru takarékoság a magyar állami színházaknál

Harminc százalékkal redukálják a gázsikat.

Budapestről jelentik: Az állami színházak költségvetés-csökkentésének végleges terve alighanem a mai nap folyamán, legkésőbb holnapig elkészül. A kultuszminisztériumban tegnap reggeltől az éjjeli órákig tárgyaltak az illetékesek. A konferencián az állami színházak részéről Hevesi Sándor, Radnai Miklós és Csávó József, Vince gazdasági főnök vett részt.

Az értekezletet ma folytatják, mert tegnap nem tudtak eredményre jutni. Reggel fél tízkor ismét összeültek az állami színházak vezetői a kultuszminisztériumban és a mai tárgyalás is valószínűleg az éjszakai órákba fog nyulni. Értesülésünk szerint drákói szigorú intézkedések készülnek, amelyeknek kivitele azonban nem olyan egyszerű, mert rendkívül bonyolult jogi problémákkal vannak összefüggésben. A színházak tagjai között nagy izgalom uralkodik. A hírek szerint általános, 25—30 százalékos redukció van kilátásban. Aszkemberek megállapodása után Ernst Sándor vallás- és közoktatásügyi miniszter aláírása szükséges a szövegezés közzétételéhez.

Csathó Kálmán, a Nemzeti Színház új rendezője, az új színházi szezonról a következőket mondotta:

— Féllek tőle. Nem vagyok üdös természetű, de ezuttal azt hiszem, minden ok megvan rá. Négy évvel ezelőtt Budapest színházlátogató közönsége még 130.000 emberből állt, ez a szám tavaly lecsökkent 50.000-re, idén félek, hogy még 15.000-ot sem fognak színházba járni. Azt hiszem, szomorú következményei lesznek a folyton, szünet nélküli hirdetett takarékosági elvnek. Érthetetlen, miért akariák, hogy az se költse a pénzt, akinek van. Hiszen egzisztenciák sorsa függ attól, hogy pénz, pénz kerüljön forgalomba. A színháznál végrehajtott takarékosági rendszer egymaga még nem teszi tönkre a színházat, új díszlet, új kosztüm nélkül is meg lehet csinálni a dolgokat, de azok az iparosok mennek végképp tönkre, akik azelőtt a színház ebbeli szükségletét ellátták. Nem vagyok közgazdász, hogy az egész ügy szomorú fordulatának következményeire kiterjeszkedhetnék, csak azt látom, hogy a szünet nélküli takarékosági figyelemzés a színházat a legfontosabb kellektől fosztja meg, attól a kellektől, amely nélkül egyszerűen létezni sem tud — a közönségtől.

Az aradi magyar színház sorsa fölött a jövő héten döntenek

Szendrey Mihály és Janovics Jenő dr. pályázatai felett fog dönteni a város interimár-bizottsága — Szendrey szerepe a Janovics-féle színikerületben

Az aradi magyar színház idei bérletére az interimár bizottság a pályázatokat lezárta. Eddig, — mint azt már az Aradi Közlöny megírta, — csak három pályázó akadt, akik közül egyet az interimár bizottság elnöke a pályázati kérvény beadásakor elutasította, azaz, hogy az aradi magyar színház bérletét csak hivatásos színész kaphatja meg.

Igy azután két színigazgató: Szendrey Mihály és dr. Janovics Jenő között fog eldőlni a nagy versenyfutás. Annyi bizonyos, hogy Szendrey Mihály Afadon pátriárkális színigazgató s most magához vette segítő társnak Róna Dezsőt, az ismert kitűnő operanékest is.

A másik pályázó dr. Janovics Jenő ko-

lozsvári színigazgató, több erdélyi város kezdeményezésére, Kolozsvár, Arad, Temesvár és Nagyvárad városokkal, egy közös színházi kerületet akar létesíteni, s mint most utólag kiderül, a négy városban két operett- és egy drámai együttest akar játszani. Egyesek tudni vélik, hogy abban az esetben is, ha dr. Janovics Jenő társulata kapná meg az aradi színházat is, Szendrey Mihály, aki az aradi színházlátogató közönség kitűnő ismerője és régi szakember, szintén vezető szerephez jutna az aradi színház művészeti irányításában.

Az aradi interimár-bizottság elnöke: dr. Radu Corneli kijelentette, hogy az aradi magyar színház bérletének kiadására vonatkozó döntését az interimár-bizottság a jövő hét szerdájáig minden körülmények között meghozza.

* Most jóslon! Ezzel a címmel érdekes cikk van a Színházi Élet legújabb számában. Incze Sándor megszólaltatja a leghíresebb pesti jósnöket, hogy most, amikor egy héttel előre nem tudnak jóslni az emberek, mondják ők meg, hogy mit hoz a legközelebbi jövő? Szindarab, gyerekujtság, kotta- és kézimunkamelléklet van még a Színházi Élet e heti számában. A Színházi Élet egyes példányainak ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej, kiadóhivatal: Budapest, VI., Aradi-u. 8.

Színház — Irodalom — Művészet

Hangverseny Lippán

Csányi Mátyás, Szentgyörgyi Mária, Csányi Loncy és Szabó Gyula estélye.

Ritka zenei élvezetben lesz része szerdán este a lippai zenekedvelő közönségnek. Csányi Mátyás erdélyiszerte ismert zeneszerző és zongoraművész szerdán este a Central-szálló nagytermében hangversenyt tart. A hangversenyen közreműködnek Szentgyörgyi Mária és Szabó Gyula operaénekesek, akik operaáriákat, duettekét és operett-részleteket énekelnek. Csányi Loncy magyar és román táncszámokat ad elő.

A hangverseny iránt széles körben nagy érdeklődés nyilvánul meg, az ismert nevű kiváló zeneszerző és operaénekesek nagy garanciát nyújtanak arra nézve, hogy a hangverseny minden tekintetben a legteljesebb siker jegyében zajlik le.

* Löbl János pervesztes lett Góth Sándorral szemben. Budapestről jelentik: A Magyar Színház tulajdonosa, Löbl János ellen Góth Sándor, az általánosan ismert színművész ezerötszáz pengő elmaradt gázi címén pert indított, amelyben a járásbírósg ízgalmas jelenetekben bővelkedő tárgyalását most tartotta meg. Löbl jogi képviselője ugyanis azt próbálta bizonyítani, hogy Góth hibájából történt az összeg visszatartása, mire a megvádolt színművész felháborodottan jelentette ki: „Ez hazugság, ez ellen a leghatározottabban tiltakozom!” A járásbíró végül is kihirdette ítéletét, amelyben kötelezte Löbl Jánost, hogy Góthnak az 1500 pengőt fizesse meg, egyben pedig a perköltségekben is elmarasztalta a színházi vállalkozót.

* Visszatér a múlt. Berlinből írják: Paul Morgan, a világhírű német humorista, mint ismeretes a hollywoodi Metro-studióban egy filmet rendezett, írt és játszott el, amely tulajdonképpen egy kitűnően sikerült kabaré-előadás lefotografálása. A németül beszélő filmben egymást kergetik az ötletek és a legnagyobb sikert egy kis tréfa aratta, melyben Paul Morgan, Nora Gregor és Adolphe Menjou játszanak. Paul Morgan a férfi, Nora Gregor az asszony és Menjou a csábító, akif a férfi lelő. Amikor Adolphe Menjou felkerül az asztalra, ott visszapergetik előtte az egész életét. Ez a jelenet, amelyben visszatér a férfi múltja, a legpompásabb és legszeretőbb filmtrükk, amif utóbbi időben a filmtéchnika produkált.

* Buster Keaton atyja filmet. Hollywoodból jelentik: Buster Keaton, aki az Infanteriszt Buster örösi sikere után, már újabb filmjén dolgozik, az új filmen egy olyan artista produkciót akar előadni, amelyet valamikor szüleivel a varietészínpadon estérőkestére bemutatott. Three Keatons volt a címe annak a varietészámának, azonban Buster Keaton mai kollégái nem ismerték és maga Buster sem tudta a trükk titkait. Így szerződtek a filmnek ehhez a jelenetéhez az öreg Keaton, a világhírű komikus atyját, aki néhány próba után eljátszotta az artistatrükköt fiával az objektív előtt.

Megindult a hivatalos eljárás Bocu Sever ellen

Mint Templomberendezési tárgyak jöttek be a külföldi selymek és butorok az országba.

Az aradi ügyészség, a vámvezérigazgatóság rendelkezése Gitta Ágost főügyészt delegálta, hogy Bocu Sever volt bánati tartomány-igazgató ellen felhozott csempészés ügyében lefolytassa az aradi és curtici-i vámhivataloknál a vizsgálatot. A főügyész Gheorghiu vámfelügyelő és Zaita, volt curtici-i vámfőnök kíséretében vizsgálta felül a vámhivatal könyveit s megállapította, hogy a szállított selymárakat és pazar kiállítású butorokat, mint a lippai templom berendezési tárgyait hozták be Romániába. Ennek megállapítása után a felvett jegyzőkönyvet a vámvezérigazgatósághoz terjesztette fel az aradi ügyészség s ennek alapján indul meg a bírói eljárás a volt bánági kormányzó ellen.

Készül az új sajtótörvény

A tervezetről semmi sem került nyilvánosságra Bucuresjiből jelentik: A Viitorul értesülése szerint, Hamangiu igazságügyminiszter új sajtótörvényen dolgozik. A törvénytervezetről, annak szelleméről, eddig még semmi sem került nyilvánosságra.

A dúsgazdag sajtényi gazda vagyonát elharácsolta egy ravasz kolozsvári ügynök

Váltóhamisításra beszélte rá a gyanútlan áldozatot — Egy négymillió váltó szomorú históriája Sajténytől Nagyszebenig — Letartóztatta az aradi ügyészség a megszédített és vagyonából kiforgatott gazdálkodót

Gheran Miklós sajtényi dúsgazdag gazdálkodót ez év tavaszán egy kolozsvári ügynök kereste fel, aki arra akarta rábeszélni, hogy vegyen részt a Kolozsváron megalakítandó import-export vállalatban. Gherannak alapító-leveleket mutatott fel, amelyen erdélyi előkelőségek szerepeltek, mint a vállalat megalapítói.

Hosszas rábeszélés után Gheran hajlandónak is mutatkozott, hogy belép a vállalatba, azonban kijelentette, hogy készpénze nincs. Az ügynök erre kijelentette, hogy tőle váltókat is elfogad a vállalat, tekintettel arra, hogy ingatlan birtoka van, Gheran, akinek feleségével együtt 200 hold elsőrangú földje volt Sajtény község határában, mintegy négy millió lej értékű váltót irt alá.

Felesége azonban megtagadta a váltók aláírását, mire az ügynök a busás haszon megsérével elkábított gazdálkodót arra vette rá, hogy írja alá felesége nevét is a váltókra. A rábeszélésre engedett is Gheran Miklós, aláírta felesége nevét is, mivel arról volt szó, hogy az elfogadványok ugyanis, mint fedezeti váltók szerepelnek a vállalatnál. Néhány héttel ezelőtt a szebeni Albina bank értesítette Gheran Miklóst és feleségét, hogy a váltókat a pénzügyetnél leszámították, a váltók most jártak le, tehát gondoskodjanak azok rendezéséről. Az óvatolásra Gheranné meglepetéssel értesült, nyomban érintkezést keresett a bankkal, amelynek tudomására hozta, hogy az aláírásai, melyek a váltókon szerepelnek, nem tőle származnak, tehát hamisak.

Az értesítés vétele után a bank bünyádi fellelőnőst tett, amelynek alapján bevezették a vizsgálatot s megállapításu nyert, hogy a hamisítást Gheran Miklós követte el. Az ügyészség az átiratokat letartóztatási indítvánnyal tette át a vizsgálóbíróhoz, aki azonban nem látott elegendő okot fennfoglalni a letartóztatás foganatosítására s így Gheran Miklós továbbra is szabadlábon maradt. Az ügyészség felfolyamodására a törvényszék foglalkozott most a váltóhamisítás ügyével, amely helyi adott az ügyészség kérelmének és

elrendelte Gheran Miklós letartóztatását. A sajtényi csendőrök ma előállították az ügyészségre a gazdálkodót, akit Moldova van Sabin dr. vizsgálóbíró hallgatott ki s a törvényszék határozata alapján kihirdette előtte az előzetes letartóztatásról szóló végzést.

A gazdálkodó tehát, aki a hatalmas összegből semmit sem látott s vagyonát is elvesztette, az ügyészség fogházában várja be ügyének főtárgyalását.

Megnyitják a német értékpapirtőzsdét

Szeptember 3-án kezdi meg a teljes forgalmát Berlinből jelentik: A tőzsde vezetősége a mai ülésén elhatározta, hogy a berlini értékpapirtőzsdét szeptember 3-án újból megnyitja, még pedig az értékpapírok, bel- és külföldi váltók és külföldi fizetőeszközök forgalma számára.

A francia-orosz megtámadhatatlansági szerződés Európa békéjét szolgálja.

A francia kormány mindig szem előtt tartja Románia érdekeit.

Bucurestiből jelentik: Az orosz-francia gazdasági és meg nem támadási szerződés ügyében Dinu Cesiari párisi román meghatalmazott miniszter ma kihallgatáson jelent meg Ghica külügyminiszter előtt, akinek részletesen referált párisi értesülései alapján az orosz-francia szerződésről. Hivatalos körökből nyert értesülés alapján a román kormány nyugodtan szemléli az orosz-francia gazdasági és meg nem támadási szerződést, mert egy ilyen szövetség az európai békének tesz szolgálatot. A francia kormány, ha bárkivel köt egyezséget vagy szerződést, mindig szem előtt tartja romániai barátságát és érdekeltségeit.

Megkerült az elveszettnek hitt Nautilus

Péntek óta nem érkezett semmi hír a tengeralattjáróról — Nem sikerültek az alámerülési kísérletek — Vészjeleket adott le a Nautilus

Tromsából jelentik: Minden jel arra mutat, hogy Wilkins kapitány vakmerő kísérlete tragédiával végződött. Péntek délután óta a Nautilusról nincsen semmi hír. A tengeralattjáró, mint ismeretes, pénteken elérte a jeges zónát és ettől kezdve a tenger alatt igyekezett útját tovább folytatni az Északi sark felé. Pénteken az esti órákban rádiójelentés érkezett a Nautilus fedélzetéről, amely arról adott hírt, hogy a tengeralattjáró jéghegyek közé került. Wilkins kapitány alámerülési kísérleteket folytatott, amelyek azonban nem sikerültek. A tengeralattjáró ekkor már S. O. S.-jeleket adott le. Azóta semmi hír nincs Wilkins kapitányról. A tromsói rádióállomás szombat reggel óta szakadatlanul hívja a Nautilust, de nem kapott választ. Bizonyosra veszik, hogy a jéghegyek összeroppantották a tengeralattjárót és Wilkins kapitány bátor kísérőivel együtt, a jeges hullámsírokban lelte halálát.

Wilkins kapitány utolsó rádió-jelentése

(Nautilus fedélzetén, augusztus 21.) Erős északnyugati széllel halad a Nautilus az uszó jég között. Egész nap a legnagyobb óvatossággal mozoghat csak előre. Előkészítettük a jégűrész és a buvárkészüléket, de sokkal gyorsabban

Osloból jelentik: Ideérkezett szikratávírást szerint, a Nautilus megkerült. Mint utólag kiderült, a hajó mély járatu gépei eltörték és ezért a Nautilus 500 kilométernyire a sarktól megrekedt. Ezenkívül kifogyott a hajó sója is. A továbbutazásról szó sem lehet. Valószínűleg expedícióval kell majd megmenteni.

Örízetbe vették az aradi jószivű emberek ötletes szélhámosát

Aki ingyen csomagszállításra vállalkozott s aztán eladta a rábizott holmit. Kényszerű autó-turák Arad és Temesvár között — Fekete-szeszen kezdte és lopáson végezte szélhámos-karrierjét Izsák Lajos

Az aradi rendőrségre ma Mona komiszár előállította Izsák Lajos dési illetőségű fiatalembert, aki Aradon az utóbbi napokban sorozatos apró szélhámoságokat követett el. Érdekes megemlíteni, hogy Izsák Lajos annakidején Désen belekeveredett a feketeszesz-ügybe és ebből kifolyólag Kolozsváron hosszabb ideig volt vizsgálati fogságban.

Izsák Lajos Aradon Riesel Hermann Str. Tribunul Dobra 21. szám alatti lakosnál vett ki a hó 22-én szállást. Huszonharmadikán reggel, amikor senki sem tartózkodott otthon, Riesel lakásáról 2600 lej értékben különböző szöveteket vitt el. Még akkor délelőtt felkereste Weisz József Bihari-ut 8. szám alatt lakó kereskedőt, akiről tudta, hogy annak leánya Budapesten tartózkodik. Izsák Lajos előadta Weisz Józsefnek, hogy Budapestre utazik és ezért felajánlotta azt, hogy a leánynak csomagot visz fel Pestre. Weisz József össze is állított egy csomagot, amelyben 1800 lej értékben különböző holmik voltak. Izsák Lajos természetesen a kapott csomaggal nem utazott Magyar-

mozgunk, semhogy buvárkísérletet végezhessünk.

Ma este hét órakor helyzetünk északi szélessége 80 fok 30 perc és keleti hosszúság 12 fok volt. A hőmérséklet elérte a fagyponthoz, hóviharral küzdünk. Kemény, hegyes hószilánkok váganak a fedélzetet az emberek arcába, de az öröhlényen ki kell tartani és a fedélzetről nem vonhatjuk be az őrszemét.

A vastag uszó jég a legnagyobb veszedelemet jelenti számunkra. Ma olyan veszedelemekkel kellett megküzdenuk, amilyenekre nem számítottunk s szinte felhültak eróinket. Sokszor megyünk visszafelé, hogy a jégmezőket kikerüljük, amelyek veszélyeztetik a hajócsavar és a horizontális kormány épségét. A hajó orra és a kormány ma nem egy erős lökést állott ki. Rendkívül lassan haladunk csak előre.

Le szeretnénk merülni, de a jég oly nagy gyorsasággal áramlik, hogy igen nehéz és veszélyes a kellő pillanatot kiválasztani, hogy sikerüljön a jég alá jutni.

Mialatt erre a kedvező pillanatna várunk, előkészítjük a jégűrész és műszereinket, hogy a jég alatt minden rendben legyen. Ha az idő kedvező, reggel a jég alá merülünk.

Wilkins.

országgra, hanem a benne lévő holmikat értékesítette.

Kihallgatása alkalmával kiderült, hogy néhány nappal ezelőtt felkereste az Apponyi Testvérek-céget, ahol segédnek ajánlkozott. Amikor kijelentették neki, hogy a cégnek nem áll módjában őt alkalmazni, Izsák Lajos panaszkodni kezdett, úgy hogy végül is a cég egyik tulajdonosa megszánta és egy pár cipőt, valamint egy pár harisnyát is ajándékozott neki. Amikor látta, hogy így nem tudja célját elérni, néhány nap múlva ismétjelentkezett a cégnél, ahol kijelentette, hogy autót jött Temesvárról, azonban az autó váratlanul visszatért, neki viszont nincs pénze visszautazni és ezért kisebb összeget kért kölcsön a cégtől. Az üzlet tulajdonosai nem adtak neki kölcsön pénzt, ellenben elintézték, hogy egy ismerősük autóján Temesvárra mehessen. Izsák Lajos természetesen nem maradt Temesváron, hanem néhány nap múlva visszajött Aradra és itt követte el további szélhámoságait. Izsák Lajos a rendőrség örízetbe vette.

Romániai bélyeghamisítókat leplezett le a budapesti rendőrség

A hamisító mint istállótulajdonos szerepelt — Lesben a detektivek. — A rendőrség kezére került a klisék rendelője, míg romániai társa megszökött

Budapestről jelentik: A magyar rendőrség vakmerő romániai bélyeghamisító társaságnak jött a nyomára s a banda budapesti kapcsolatait sikerült leleplezni s az egyik bűntársat már le is tartóztatták.

Néhány nappal ezelőtt egy gyanús idegen érkezett a magyar fővárosba. Az idegen egy körüti szállodában vett lakást s mint Muresan Valér romániai versenystállótulajdonos jelentette be magát. Megérkezése után azonnal érintkezésbe lépett a régebbi bélyeghamisító

ügyekekből kifolyólag közismert egyénekekkel, így többek között Hámos-Halpern Ernővel, akit már régen, mint „szakértőt” ismernek a rendőrség emberei. Muresan elmondotta, hogy egy romániai társaság megbízásából jött Pestre, ahol román bélyegke hamisításához alkalmas kliséket akar készíttetni. A kliséket azután be-csempésznék Romániába, ahol egy rejtett nyomdában kihoznák a hamis bélyegeket.

Hámos-Halpern hajlandónak mutatkozott a klisék megrendelésére, azonban napokon keresztül hiába kísérletezett, nem volt képes

megfelelő kliséket szerezni. Tegnapelőtt megjelent Hámos-Halpern a Csengeri-uccában lévő Kolbinger Ferenc és Társa-cég alatt vezetett klisé-gyárba, ahol úgy mutatkozott be, mint a romániai posta megbízottja s megrendelte a kliséket. Reich Ernő nevet mondott be a rendelés felvételénél s azzal távozott el, hogy ma visszamegy a kész klisékért. A gyár gyarufogott s jelentést tett a rendőrségnek, ahonnan ma detektivek mentek ki a gyár helyiségébe s elérjőztek az irodában. Kisvártatva megérkezett Reich-Hámos-Halpern, aki átvette a kliséket s eltávozott. A detektivek utánamentek, igazoltatták, letartóztatták s beszállították a rendőrségre, ahol részletes vallomást tett. Muresan ugylátszó neszét vette a dolognak és megszökött. A rendőrség nyomában van s valószínűleg rövidesen letartóztatja.

Erdőtűz a francia Rivierán

Emberfeletti munkát végez a tűzoltóság.

Párisból jelentik: A délfrancia Rivierán borzalmas tűzvész pusztít. A Heyres Pierrefeu-i erdőség már 12 órája lángokban áll. A tűz még egyre tart és óránként egyre borzalmasabb méreteket ölt. Harminc kilométer hosszúságban és husz kilométer szélességben terjedt már el az erdőtűz. A tűzoltóság a hatóságokkal karöltve a legbuzgóbban fáradozik a tűz továbbterjedésének megakadályozásán, azonban eredmény nélkül. Különösen a Mange gyufagyár megmentése okoz nagy küzdelmeket.

Letartóztattak egy leányszökető földbirtokost

Pérez nélkül érkeztek Szegedre

Szegedről jelentik: Ma reggel a szabadkai vonattal Szegedre érkezett egy 35 év körüli férfi, akinek társaságában egy egészen fiatal leány tartózkodott. A rendőrök gyanúsnak lálták a dolgot, a két utast igazoltatták s ekkor kiderült, hogy a férfi Gyurcsin Péter 35 éves jugoszláv földbirtokos, a nő pedig Zsivkov Krisztina 15 éves orgosi leány.

A két utas külön utlevéllel utazott és a rendőrök előtt nem tudták megjelölni utazásuk célját. Vallatára fogták őket. Gyurcsin Péter nemsokára igazolta a detektivek leányszöketési gyanúját. A „fiatal pár” elmondotta, hogy a 15 éves leány megszökött a földbirtokossal. Minden pénz nélkül érkeztek Szegedre.

A rendőrség Gyurcsint örízetbe vette és értesítette a jugoszláv hatóságokat. A 15 éves leányt az első vonattal visszavitték a határra, ahol átadják a szerb határrendőrségnek.

Vérátömlesztéssel mentették meg Kádár Lehel magyar író

Öccse adta a szükséges vérmennyiséget

Budapestről jelentik: Kádár Lehel, az ismert publicista néhány hét óta súlyos betegnek fekszik a Park-szanzatóriumban. A mai napon állapotában javulás állott be, ami annak köszönhető, hogy a beteg testvéröccse: Kádár Levente miniszteri tanácsos saját vérével ajánlotta fel fivére életének megmentésére. A vérátömlesztés sikerült.

Az aradi mozik mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL MOZGÓ: KICSERÉLEM A FELESÉGEMET (Ich heirate meinon Mann) Zenés vígjáték gyönyörű dalbetétekkel. A bájos Trude Berliner, az elegáns Igo Sym, a mozgékony Kurt Vespermann és a komikum kiapadhatatlan forrása, Szőke Szakáll biztosítják e kiváló Paramount-film sikerét.

ELITE MOZGÓ: AZ ÉDES ANYAJEGY. Film játék. A főszerepekben: Lillian Harvey és Willy Fritsch.

GRADISTE MOZGÓ: 6 és 9 órakor. A HOLD ASS NYIA. Főszereplők: Gerda Maurus és Willy Fritsch.

H I R E K

Történelmi gyásznapok

A naptárt nézve augusztus 26. ötlük szemünkbe s szívünk fájdalmasan dobban, emlékünkből idéződvé 1849 augusztus 26., a gyászos világosi fegyverletétel. A magyar szabadságharc szomorú epilógusa éppen a mi vidékünkön játszódott le. Aradmegyében a világosi fegyverletétel, a hősi kar lecsuklása s utána, október 6-án Aradon a legszomorúbb tündé, a 13 vértanu kivégzése.

De az ősz felé hajló augusztus-végi időszak a régebbi múltból már gyásznapot is jelent a magyarságra. Augusztus 29-én, éppen keresztelő Szt. János lefejezésének napja egyben a mohácsi vész évfordulója. 1526 augusztus 29-én történt le a huszezer magyarnak vérebe kerülő gyászos ütközet, melyhez hasonlót a történelem keveset produkált. A rómaiak cannaei veresége egyedül méltó, hogy ezzel összehasonlítsák.

De miként Róma Cartagot, úgy Magyarország Mohácsot is kiveverte szerencsésen, sőt Világost is, jött a borúra derű, sőt Görgey Arthur is tisztázva lett a hazafiatlanság vádjától. Ugyanis az utókor belátta, hogy ma már nem a drégelyi Szondy és szigetvári Zrinyi-féle hőskorát éljük, kik utolsó lábukig akarunk elveszni, semhogy meghódoljanak s még paripákat is lelik, hogy ellenséges kézre ne kerüljenek. Görgey belátva a helyzetet, a biztos bukást, sok magyar vért mentett meg. Szomorú a visszaemlékezés s álljanak e napokon a költő szavai: „Eh, ti komor képek, a múlt csak példa legyen most”, mert, ... „Él magyar, áll Buda még!”

Páris Lajos.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Változókéony idő erősebb északi szelekkel, hősüllyedéssel és megújuló esőkkel.

— **Könnyt a kormány a gazdaközönség helyzetén.** Bucarestből jelentik: Argetoianu miniszter ma délelőtt fogadta a moldovai gazdaküldöttséget. A küldöttség a gabonaárak ügyében kért hathatós kormányintézkedést. Argetoianu válaszában kijelentette, hogy a kormány a lehető legrövidebb idő alatt mindent megtesz, hogy a gazdatársadalom helyzetén könnyítsen.

— **Megkezdtek az új költségvetés összeállítását.** Bucarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban ma megkezdte a kamarai költségvetési bizottság az új költségvetés előmunkálatait.

— **Pápai érem egy százéves kereskedőnek.** Danzigból jelentik: A danzigi szabad város katolikus kereskedői ma ünnepelték egyesületük fennállásának félszázados jubileumát. A jubileumi ünnepségek fényes keretek között folytak le. Rourke püspök sajátkezűleg tüzte fel a pápa által ez alkalomra ajándékozott érem Landmark nevű kereskedő mellére, aki a szövetségnek lelkes alapítója volt s aki ez alkalommal tartotta századik születésnapját.

— **Glava György pénzügyigazgató-helyettes szabadsága.** Glava György helyettes pénzügyigazgató holnap reggel háromhetes szabadságra utazik. A pénzügyigazgatóság vezetését a szabadságáról visszatérő Caba Gyula pénzügyigazgató veszi át.

— **A sikkasztó kolozsvári bankigazgató ügyével kapcsolatban feljelentették a Kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézetet.** Kolozsvárról jelentik: Lőrinczy Mózes betétkönyvhamisító bankigazgató ügyében ma szenzációs fordulat állott be. Csizmás Géza vasuti munkás megjelent a rendőrségen és elmondta, hogy őt Lőrinczy 120.000 lejjel károsította meg. Csizmás Géza bűnvádi feljelentésében vádat emel Lőrinczy Mózes, György Viktor és Németh József ellen, valamint a Kolozsvári Kereskedelmi Hitelintézet ellen is. Csizmás Géza a Kereskedelmi Hitelintézetet bűnpártolás címén jelentette fel, mert a bank Lőrinczynek három nappal visszaéléseinek felfedezése után Csizmás Géza nevére szóló 88.000 lejt küldte. Lőrinczy Mózesnek oroszországi szökésével kapcsolatban ma újabb tanu jelentkezett a kolozsvári vizsgálóbírósan, aki elmondta, hogy amikor Lőrinczy a Dnyeszteren keresztül Oroszországba szökött, ő Sorocaban tartózkodott és oda hozták be Lőrinczy ruháját, amelyben levelet is találtak a feleségéhez címezve.

Allami állásokat kínálnak jőpénzért aradi szélhámosok

Feltűnést keltő rendelet érkezett az aradmegyei prefekturára — Hajtóvadászat az állam tekintélyrombolói után —

Az aradmegyei prefekturára ma érdekes rendelet érkezett le a belügyminisztériumból. A rendeletben a belügyminisztérium felhívja a prefektus figyelmét arra, hogy a megye falvaiban, sőt a városokban is, bizonyos egyének járnak, akik a „tekintetbe jöhető” személyeknek ajánlatokat tesznek, természetesen megfe-

lő díjazás fejében, hogy magasrangú állami hivatalokban keresztülvizslik kinevezésüket.

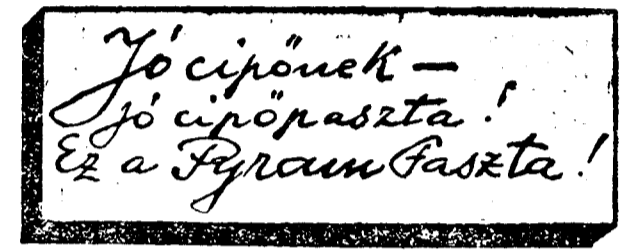
A belügyminiszter rendeletében felhívja a prefektus figyelmét arra, hogy ezek az egyének agyafurt szélhámosok, ha ilyeneket találunk, azonnal tartóztassák le. A belügyminiszteri rendeletet különben a mai napon az ország összes prefektusai kézhez vették.

A kantoni kormány bojkottálta a német árukat

Németország hadiszereket szállított és katonai tanácsokat adott a nankingi kormánynak — Diplomáciai bonyodalom várható a bojkott nyomán

Berlinből jelentik: A kantoni Kuo-Ming-Tang elhatározta, hogy bojkott alá veszi a német árukat. A bojkott oka, hogy Németország fegyvereket, mérges gázokat, lőszereteket és egyéb árukat szállított a nankingi kormánynak, amely ellenséges viszonyban van a kantoni kormánnyal. Ezen ki-

vül is a német katonai körök állandóan katonai tanácsokat adnak a nankingi kormánynak. A német külügyi hivatal élénken tiltakozott a bojkott ellen és közölte, hogy Németország a bojkott fenntartása esetén az esetleges következményekért a Kuo-Ming-Tang-ot teszi felelőssé.

— **Letartóztatták a nagyszalontai református egyház főgondnokát.** Nagyváradról jelentik: Az itteni törvényszék vizsgálóbírája két napi kihallgatás után, hétfőn délelőtt letartóztatta dr. Hadházy Kálmánt, a nagyszalontai református egyház főgondnokát. Dr. Hadházyt Ormai Lajosné nagyszalontai földbirtokosnő jelentette fel azzal a váddal, hogy négyszázezer lejt eltulajdonította. Ormainé feljelentésében előadja, hogy nemrégiben megkérte Hadházyt, vegyen fel a Nagyvárad Takarékpénztárnál levő betétiéből négyszázezer lejt és utalja át a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak. Hadházy az összeget fel is vette a nagyvárad banktól, de — magának tartotta meg. Kihallgatása során Hadházy azzal védekezett, hogy Ormainéval elszámolási viszonyban van. A letartóztatás megyszerte kinos feltűnést keltett.

Szibenliszt Resch Fernanda,
aki Londonban az angol nyelvből diplomát szerzett, szeptembertől angol órákat ad. Cím: Strada V. Babes 10., volt Kiss Ernő-n. 350

— **Kántor-tanító választás Pankotán.** Tudósítónk jelenti: F. hó 24-én volt Pankotán a róm. kath. kántor-tanítói választás, miután az eddigi kántor-tanítót Weisz Jánost, Temesváron választották meg kántornak, az így üresedésben levő állásra három pályázó jelentkezett, Vas József gyulavarsándi kántor-tanító, Kovács József okleveles kántor-tanító és Csicsmányi Jenő szekudvari kántor-tanító. Mind a három pályázó délelőtt próbáéneklést tartott a templomban a közönség nagy érdeklődése mellett, ezután az egyházi és iskolai székli tagok megejtették a választást és nagy szavazattöbbséggel Kovács Józsefet választották meg.

— **A gyermekparalízis miatt nem nyílnak meg a pécskai iskolák sem.** A gyermekparalízis-járvány leküzdésére, ma az aradi prefekturán, dr. Serbanu György prefektus vezetésével értekezlet volt, amelyen az óvintézkedéseket tárgyalták meg. A mai nap folyamán ismét két gyermekparalízis megbetegedés történt, akiket szállítottak a gyermekkorházba. A vármegyei értekezleten elhatározták, hogy a járványra való tekintettel, a pécskai óvodák és elemi iskolák megnyitását szeptember elsőjén nem engedélyezik.

— **Rovottmúltu betörőt fogott az aradi rendőrség.** Az aradi rendőrségre ma beszállítottak egy Popa Blaj Miron nevű embert, akit egyébként Danca Miron néven ismernek. Popa Blaj Miron ugyanis behatolt Rózsa Ernő Boulevardul Dragalina 26. szám alatti lakásába, ahoonnan különböző ruhásműveket vitt el. Popa Miron egyébként ismert betörő és a rendőrség most bevezette a nyomozást annak kiderítésére, hogy a közelmúltban nem követett-e el egyéb bűncselekményeket is Aradon.

— **Vesztett tehén Borosjenőn.** Borosjenői tudósítónk jelenti: Pák János gazdálkodó tehenén ma délelőtti folyamán vesztettségi tüneteket észleltek. Az állategészségügyi hatóság intézkedésére Pák János családjának tagjai és mindazok, akik a vesztett tehén tejéből ittak, a ma déli vonattal kezelés céljából a kolozsvári Pasteur-intézetbe utaztak.

— **A legkülönbözőbb problémákra és szakkérdésekre választ találhat az Új Idők népszerű rovatában:** A szerkesztői üzenetekben, Szépségápolásban, Gasztronómiában és Kertészetben. Díjtalan mutatószámot bárkinek küld a kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrassy-ut 16. Előfizetési díj negyedévre 260 lej.

Nincs a teremtésben nyertes csak én: Nyertem a Zsidó Korházak sorsjégvén!

— **Eltűnt egy 11 éves aradi kislány.** Marusan Julianna, a Maros-ucca 1-a. alatti Popper-ház házmesternője bejelentette a rendőrségen, hogy szombaton reggel kilenc órakor 11 éves Jenő nevű fiacskája eltűnt. A szőke, kékszemű kislány, aki bal szemére egy kicsit kancsal, eltűnésekor sötétkék orosz szvettert viselt és kis vászonnadrág volt rajta. Kétségbeesett anyja ezufon kéri mindazokat, akik tudnak valamit róla, hogy fenti lakcímén sziveskedjenek mielőbb hírt adni felőle.

— **A glogováci késelők az aradi ügyészségen.** Tegnap délután — mint az Aradi Közlöny megírta — Glogovác Saba József és Sifa Demeter legények megtámadták régi haragosukat, Tatar Sava 24 éves glogováci legényt, akit bokokkal véresre vertek. Tatart beszállították az aradi közkorházba, míg a két merénylő legényt a csendőrség letartóztatta s ma beszállította az aradi ügyészségre. Kihallgatásuk után mindkettőjüket előzetes letartóztatásba helyezték.

BAUER URILEÁNY-OTTHON
József-kürt 86. BUDAPEST legmodernebb internátusa közép- és főiskolai hallgatók részére. Napos, világos uccai szobakkal, központi fűtés, állandó meleg víz, olcsó árak, kérien prospektust.

— **Akiknek a szív működése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést,** ha naponta reggel éhgyomorrra megisznak egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

— **Dr. Áronné Stern Rózsi hegedűművész-nő hegedűtanfolyamát megkezdi.** Akadémiai vizsgákra előkészít. Jelentkezések szeptember 1-től délelőtt 11—1-ig és délután 3—5-ig. Bul. Carol 81. II. emelet.

A kínai árvíz borzalmai

Sanghainál jelenti: Az utóbbi napok hatalmas árvízveszedelme következtében. Közép-Kína egy tengerhez hasonlít. Az anyagi kár eddig még felbecsülhetetlen. A teültetvények teljesen víz alatt állanak, így az ideai teatermes elvesztettnek tekinthető. Bár a domboldalakon a teabokrok sértetlenül állanak, azonban ezeknek termése is elveszett, mivel az ültetvényeket az árvíz miatt megközelíteni nem lehet. Hankau és Unang tartományokban a halottak száma meghaladja a tízezeret.

Romániába szökött a budapesti 40 ezer pengővel károsított meg Tural FC. sikkasztásért több sportembert — Megvádolta az Attilát, hogy pénzhez jusson körözött elnöke

Budapestről jelentik: A budapesti főkapitányság ma körözölevelet adott ki Scheiber Zoltán ellen, aki a László és Társa nemzetközi szállítványozó-cég egyik tulajdonosa volt. Scheiber különböző szélhámosságokat követett el, azonkívül vámsalás is terheli őt és a várható következmények elől napokkal ezelőtt megszökött.

A körözölevél mögött érdekes bűnügy húzódik meg, amely nemcsak a speditőrszakmában, hanem a sporttársadalom széles rétegeiben is nagy feltűnést keltett.

Scheiber Zoltán 33 éves és a sportéletben jelentős szerepet vitt. A Tural FC elnöke volt. Ez a profiklub a II. osztályban szerepel és nemrégiben egy sportbotrányval kapcsolatban sokat hallatott magáról. Még ez év júniusában történt, hogy a Tural FC elnöke, Scheiber Zoltán a Labdarugó Szövetségnek bejelentést tett arról, hogy a miskolci Attila meg akarta vesztegetni a Tural FC játékosait és arra akarta rávenni őket, hogy a II. osztályu bajnoki mérkőzés során „feküdjenek le” és a Tural játékosai ezzel a lazálással segítsék győzelemre a miskolci Attila csapatát, amely ilyen módon a II. osztályból az I. osztályu ligába kerülhetne.

Az Attila kétezer pengője

Scheiber bejelentése nagy feltűnést keltett a sporttársadalomban és a Labdarugó Szövetség azonnal megindította a vizsgálatot. Scheiber azt állította, hogy a miskolci Attila 2000 pengőt ígért ezért a lefektetésért, viszont a miskolci Attila ezt tagadta. A lefolytatott eljárás során nem sikerült bizonyítani Scheiber vádját és így az eljárást meg is szüntették. Mellesleg megjegyezve a mérkőzés azóta lefolyt és a miskolci Attila győztesként került ki, úgy hogy be is jutott az I. osztályu ligába.

Csak most derült ki, hogy Scheiber e vesztegetési vádjára mire vezethető vissza.

A László és Társa-cég, amelynek tulajdonosa volt, az utóbbi időben nehézségekkel küzdött és Scheiber olyan üzletekbe keveredett, amelyek miatt tartania kellett a rendőrség eljárásától. Azért találta ki ezt a vesztegetési mesét, mert azt hitte, hogy ilyen módon sikerül az általa megírt vesztegetési összeget, a 2000 pengőt a miskolci Attilától megszerezni.

Scheiber Zoltán az utóbbi időben a legkülönbözőbb gyanús üzletkötésekbe ment bele. Így többek között Stahl Ödön fuvarostól 2600 pengőt kér kölcsön azzal, hogy az összeget rövidesen visszafizeti, ha majd a Róna-ucca 19. számú ház felerészét, amely az ő tulajdona, eladja.

Az első család

Stahl kíváncsi volt, hogy tulajdonképpen mi van a Róna-ucca 19. számú ház felerészével és ekkor megállapította a telekkönyvből, hogy Scheiber Zoltán a ház felerészét székese előtt édesatyjára, Scheiber Zsigmond állatorvosra iratta át adás-vétel címén.

Stahl ezért család miatt feljelentést tett Scheiber Zoltán ellen. Amikor a nyomozást megindították, akkor derült ki, hogy Scheiber több hasonló szélhámosságot követett el és több ezer pengővel megkárosított néhány ismert sportembert is.

Sportkörökben érdekes magyarázatát adták annak, hogy Scheiber Zoltán, akinek jól ment szállítványozó cége, hogyan került a bűn útjára. Scheibert sportambíciók hevitették, szerepelni akart és felcsapott a Tural FC mecenásának. Több ezer pengőt költött erre a II. osztályu futbalcsapatra, keresete és vagyonai helyzete azonban nem volt olyan, hogy ilyen lukszust megengedhette volna magának. Hogy továbbra is tetszelegessen a sportmecenás szerepében, kénytelen volt idegen pénzekhez nyulni. A Tural FC könyveiből meg lehetne állapítani Scheiber követeléseit, azonban ez

ezidőszereint lehetetlen, mert Scheiber a könyveket is magával vitte. Az érdekeltek szerint több ezer pengőről van szó.

Az is igaz, — mondják az érdekeltek sport-

Megölte anyját egy leány, aki saját apjával folytatott viszonyt

A bűnös apa öngyilkos lett — Apa és leánya együttéléséből két degenerált gyermek származott — Sötét dráma egy morva faluban

Brünnből jelentik: A morvaországi Neulvedice községben tegnap szörnyű családi tragédia játszódott le, amelynek hátterében a legsötétebb motívumok húzódnak meg. Egy leány megölte az anyját, mert ez el akarta árulni, hogy a leánya saját apjával folytat évek óta bűnös viszonyt az apa, amikor leányát letartóztatták, öngyilkosságot követett el.

Tegnap délután egy tíz éves kislány, aki a község végében lévő tennispályán játékosokat vár, akiknek labdáikat szedegesse, arra lett figyelmes, hogy a szembenlévő községi szegényház földszintjén lakó Humpolicsek Lénárd kötő munkás lakásában különös dolgok mennek végbe. Láta, hogy Humpolicsek leánya agyba-főbe veri saját édesanyját, aki elkoltozva menekül be a házba, de a leány után. A kislány az ablakhoz állott s végigszemlélte a fejleményeket: a leány a földre taszította anyját, rugdalta, ütötte, fojtogatta s valami kemény tárggyal fejét verte, majd az öregasszony eszméletlen testét földobta az ágyra és megfojtotta anyját.

Megindul a nyomozás

Azután nyugodtan fölmosta a padlóról a vért, a holttestet a dunyha alá olyan fekvésben helyezte el, mintha az asszony természetesen halállal halt volna meg s aztán kiment a mezősegre. A kislány mozdulni sem tudott a borzalomtól, csak sokára ment be a faluba és széltében-hosszában beszélt, hogy Humpolicsek leánya megfojtotta az anyját. Öt órára a csendőrség fülébe is eljutott a hír, amely a nyomban megindult nyomozás során igaznak bizonyult. A házban azonban senkit sem találtak, a leány a községi sirásónál járt, akit arra kért, hogy készítsen sirt anyja számára. Mikor estére a leány hazatért, a csendőrök letartóztatták. Az apa késő este tért csak haza a lakásba. Viselkedéséből arra lehetett következtetni, hogy már tudott a gyilkosságról.

A ház tájékaról elűzte az összesereglett kíváncsiakat, bement a házba, lezárta az ajtót s magára maradt a halottal. Kezéssel rá elhagyta a házat s eltűnt. A csendőrök ezalatt már javában vallatták a leányt. A leány tagadott s azt hájtogatta, hogy anyja természetes halállal halt meg, vagy pedig öngyilkos lett, amikor azonban szembesítették a labdaszedő kislánnyal, aki szemtanúja volt a gyilkosságnak, megtört és bevallotta, hogy ő ölte meg anyját, de azzal védekezett, hogy veszekedés közben, izgatottságában ütötte meg anyját a nem is tudta mikor, hogy halott.

Titok szerelmi viszony

A csendőrség hamarosan kinyomozta a gyilkosság motívumait. A faluban nyílt titok volt, hogy a 66 éves Humpolicsek, aki igen erőszakos természetű ember volt, évek hosszú sora óta szerelmi viszonyt folytatott leányával. Humpolicsek valóságos kizsákmányozta a 63 éves feleségét s a korán megöregedett, kiaszott testű asszony még évekkor ezelőtt a könyvében volt kénytelen költözni, míg a szobában Humpolicsek lakott leányával, aki ma harminchét éves. Humpolicseknek a leányát kívül még négy gyermeke volt, akik azonban régen eltávoztak a házból s a vidékről. A leány minden

korok — hogy Scheiber Zoltán az utóbbi időben, amikor már súlyos bajokkal küzdött, a Tural FC-vel szemben álló követeléseit többekre cedálta. Ilyen módon most azután a szökése után a Tural FC-vel szemben többet felképztek mint hitelezők és ezzel válságba sodorhatják ezt a II. osztályu futbalcsapatot.

A rendőrség megállapítása szerint Scheiber Románia felé szökött. Az eddigi megállapítás szerint 40.000 pengő kárt okozott. Az ellene kiadott körözölevelet ma délelőtt megküldötték minden rendőrhatalóságoknak.

jel szerint kora fiatalsága óta szerelmi viszonyt folytatott apjával. Később férjhez ment egy Procházka nevű emberhez, de csak huszonnégy óráig volt a felesége, mert az esküvőt követő napon már hazaköltözött — szeretőjéhez, aki nem volt más, mint az apja.

Bűnös együttélésükből két gyermek is származott, mindkettő erősen degenerált s Humpolicseket idegenek előtt is mindig apának szólították.

A szerencsétlen öregasszonynak természetesen pokoli élete volt férje és leánya mellett s minden jel arra mutat, hogy az asszony az egész sötét históriát fel akarta fedni a hatóságok előtt és ebben kell keresni az angyilkosság motívumát. Apa és leánya bizonyára megakartak szabadulni tőle s a leány vállalhatta magára a gyilkosság elkövetését.

Ongyilkosság a dinamitpatronnal

Prochászkané kihallgatása sokáig elhúzódott s reggelre kellett volna kihallgatni apját. Azonban az öreg Humpolicseket sehol sem találták. Egyszerre csak robbanás hallatszott a közeli kőbányából, amelyben Humpolicsek dolgozott s mikor a munkások odasiettek, ott találtak Humpolicseket szörnyen megcsontított holttestét. Humpolicsek nyilván a gyilkosság következményeitől való félelemben önmaga itélkezett maga felett: korán reggel elment a kőbányába, egy dinamitpatront helyezett a szájába s aztán meggyújtotta a gyújtószinort. A robbantószer leszakította fejét s messzire dobta, mellét és nyakát pedig borzalmasan összeroncsolta. Humpolicsek egy papirdarabra bucsuszavakat írt: „Nem egészen ép ésszel távozom a világból. A leányom semmiről sem tehet, ne büntessék meg. Viseljétek gondját a két gyereknek”.

Humpolicsek holttestét beszállították a felemelő halottasházába, míg felesége holttestét felboncolták. A boncolás megállapította, hogy az öregasszony halálát fojtogatás okozta. Prochászkané egyik kezével az anyja nyakát szorította, másik kezével pedig betömte száját és orrát, amíg csak elállt a lélekzete.

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu”-val szemben (Str. Regalan)

Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben

Calea Victoriei és Bulevardul Academiei mindkét sarkán

„Athene Palace” szállodával szemben levő sarokbódében

„Grand Hotel”-lel szemben, a főposta sarkán.

Fizet a pénzügyigazgató, de késlekednek a nyugdíjasok

Az aradi és a megyei hátralékos fizetésekről kimutatást kért Bucurestibe a pénzügyminiszter. — Alig 50 százaléka folyik be Aradon a kivetett adóknak — Szinte naponta érkeznek a speciális pénzügyi rendelkezések a pénzügyigazgatóságra
Glava György aradi pénzügyigazgató-helyettes nyilatkozata az „Aradi Közlöny” számára.

Az aradi pénzügyigazgatóságon ma reggel megkezdték a várva-várt júliusi nyugdíjak kifizetését. Mint előbbi számunkban jeleztük, a pénzügyigazgatóság keddre 1—120 rendszámú nyugdíjkönyveknek kifizetését kezdte meg, azonban érthetetlenül nagyon kevesen jelentkeztek. Egy óráig mindössze négyszázezer lejt fizettek ki. A pénzügyigazgatóság kéri a nyugdíjasokat, hogy elmaradt illetményeikért pontosan jelentkezzenek, mert később ezekből zavarok fognak származni.

A pénzügyminiszter a mai nap folyamán leiratot intézett az aradi pénzügyigazgatósághoz, melyben kéri, hogy a hátralékos fizetésekről kimutatást készítsenek és azt sürgősen terjesszék fel a minisztériumhoz. Glava György helyettes pénzügyigazgató a kimutatást a mai nap folyamán már el is készítette. A kimutatás szerint, ha a júliusi nyugdíjakat kifizetik, mindössze az augusztusi nyugdíjak maradnak hátralékban, míg a tényleges tisztviselők fizetésére vonatkozólag a papság és a katonaság augusztusi illetményének egy része és a pénzügyi hivatalnokok teljes augusztusi fizetése marad hátralékban.

Aranymilliók a tenger fenekén

Mindeneképpen kutatnak az elsüllyedt hajók kincsét után.

Párisból jelentik: A tenger mélyén sok-sok milliónyi arany hever, amely nem ott termett, hanem elsüllyedt hajókat került a tengeri nékre. Több ilyen elveszett hajórakomány elsüllyedési helyét pontosan ismerik és egyszer-mászor sikerült is már kiemelni a víz alá rejtett kincseket. Mostanában egyre-másra merülnek fel újabb tervek, a melyek ezeket a nagy aranykészleteket akariák újra napvilágra hozni. A legrégebbi ilyen elsüllyedt aranyszállítmány, amelyről tudomásunk van, Krisztus előtt 120-ban merült el Itália és az afrikai part között, mikor Mummius római hadvezér flottáját Karthágó elpusztítása és kirablása után hazatérő útjában utólerzte a végzet és egész hajóhada a víz alá áldozata lett. Ennek a kincsnek egy töredék-részét amerikai kutatók egész véletlenül fedezték fel. Tudományos mélyvízi kutatásokat végeztek Patras kikötőjében, amikor egy római hajó roncsaira bukkantak, amelyből három millió dollár értékű arany és ezüsttárgyakat hoztak felszínre.

A történelem legismertebb ilyen tengerbevesztett aranykészlete Peruból és Mexikóból indult utnak Spanyolország felé 1602-ben és ellensége elől menekülve, inkább elsüllyesztették a hajóhadat. Ezt a kincset 80 millió dollárra becsülik. Mindezeknél több és értékebb kincs került a tenger fenekére az utolsó évtizedekben főleg a világháborúban tengeralattjárók akciói során. Még ezeket megelőzően történt a Titanic katasztrófája, amely sokmillió aranyrud szállítmányt vitt magával. Az Islanda tizennégy millió értékű aranyruddal süllyedt el Alaszka partjainál, a Meritas Newyork mellett 80 millió arannyal merült el. Mikor a világháborúban a Lusitaniát megtorpedózták, milliárdos arany értékek pusztultak el vele, amelyek kiemelését már többször tervezték, sőt meg is kezdték. Viszont a legmodernebb búvárfelszerelésekkel sikerült felszínre hozni a Laurentic 28 millió dollárnyi aranykincsét.

Legújabbán pedig hozzákészülnek a Tubanica kiemeléséhez. Ez a hajó valamikor a hollandi kereskedelmi tengerészet büszkesége volt és az angol csatorna bejáratánál süllyesztette el állítólag egy német torpedó. Németországot emiatt a nemzetközi bíróság hat és félmillió hollandi forint kártérítésre ítélte. Azóta természetesen a hajó tulajdonosai nem formálnak már jogot ehhez a szállítmányhoz. Most aztán több külföldi cég szövetkezett arra, hogy ezt a hajót kiemelik, mert jó üzle-
tet remélnek a vállalkozásuktól.

A fizetések és a nyugdíjak restanciáinak okaira vonatkozólag az Aradi Közlöny munkatársa kérdésű intézett Glava György helyettes pénzügyigazgatóhoz, aki a következő érdekes kijelentést tett:

— Ugy a tisztviselők, mint a nyugdíjasok illetményeinek kifizetését egy nemrég kelt miniszteri rendelet szerint, minden pénzügyigazgatóságnak saját hatáskörében kell eszközölnie. Természetesen mi fizetni csak abban az esetben tudunk, ha kellő mennyiségű összegek folynak be az adók címén, mert így is a befolyt összegek negyven százalékát be kell fizetni a Banca Nationala pénztárába, különböző fizetésekre nekünk csak a hatvan százalék ma-

rad. Az adók pedig nagyon nehezen folynak be. Itt van például az első kerületi adóhivatal múlt heti kimutatása, mely mindössze négy millió lejt tudott beszélni, nyolc millió helyett. Az adófizetők tehát ötven százalékra egyeznek ki az állampénztárral s ezt az ötven százalékot is csak a legvégső esetben, mikor árverés van már kitűzve, akkor fizetik ki. Akármennyire is akarunk alkalmazkodni a pénzügyminiszter rendelkezéséhez, hogy az adóprést fokozzuk, még sem árverezhetünk mindenkinél, mert akkor elvész az adóalany.

— A tisztviselőknek és nyugdíjasoknak persze ezt hiába mondjuk, ők jogos illetményeiket sürgetik. De talán még az így befolyt ötven százalékos adókból is könnyedén tudnánk ezeket a fizetéseket eszközölni, de a napoként jövő speciális rendeletek állandóan megakadályoznak bennünket ebben. Ugy halom, hogy a minisztériumban egy tervezet van készülőben, hogy a hátralékos fizetések és nyugdíjak rendezése után, a fizetéseket minden hónapban huszadikától harmincadikáig fogják eszközölni. Valószínűnek tartom azt is, hogy a pénzügyminiszter most ebből a célból kérte be a fizetések hátralékainak kimutatását.

SPORT KÖZLÖNY

Zuhogó esőben folytatták az Európa-bajnokságot Előretörték a német atléták

Párisból jelentik: Ma délelőtt ismét zuhogó esőben folytak le az Európa-bajnokság versenyei. A tribünön a hivatalos funkcionáriusokon kívül alig egy-két ember lézengett. A műugrás Európa-bajnoka Riepschlaeger (német) lett. A francia Lepage a második helyen végzett, míg a harmadik helyre szintén német jutott: Neumann. A magyar Hódy a tizenegyedik hellyel volt kénytelen megelégedni, mert erősen indisponálta az a körülmény, hogy a trambulint eső áztatta. A németek mai győzelmükkel 18 pontot szereztek és így a tegnapi másfél pontjukkal, összesen 19 és fél ponttal a második helyet foglalják el, a 21 ponttal vezető magyarok mögött. Ma délelőtt bonyolították le a 100 méteres női gyorsuszást is, amely egvébként nem jön számításba a pontozásoknál. 1. Godart (francia) 1 p. 10 mp. 2. Don Oudon (holland). A magyar Lenkey Magda csak az ötödik lett. Lemaradása nagy meglepetést keltett. Lenkey startja rosszul sikerült, úgy hogy a mezőnynek újra kellett indulnia. Ötven méterig tartotta magát, de aztán visszaesett. Godart kisszony szenzációs finissel győzött.

Bárány tegnapi pompás győzelmével kapcsolatosan érdekes apróságokat említenek fel. Így például azt, hogy Bárány dr. talán soha annyira nem drukkolott verseny előtt, mint most. Halálsápadtan várakozott a startjára és amikor idegessége miatt érdeklődtek, kijelentette, hogy a felhős idő hallatlanul depresszív. Növelte idegességét honfitársa, Székely kijelentése, aki start előtt azt mondta, hogy 1 percen belül akar végezni a távon, dr. Bárány ekkor melankólikusan azt válaszolta, hogy ő már azt sem reméli, hogy az 1 perces időt megussza, nemhogy azon belül abszolváljon. Éppen ezért keltett nagy szenzációt remek győzelme.

Magyarország az európai vízipólón legyőzte Svédországot

A gyorsuszás előfutámában Bárány a második lett.

Párisból jelentik: Az európai vízipóló torna során ma Magyarország 12:1 (5:1) arányban győzött Svédország ellen. Az első gólt nagy meglepetésre Svédország érte el, de ezután a magyar csapat felülkerekedett és gyors egymásután szerezte meg góljait. A csehek, meglepetésszerűen 4:3 (2:1) arányban győzték le a belgákat, akiknek csapatából egy játékos a mérkőzés elején sérülés miatt kiállani kényszerült. A franciák 5:2 (1:1) arányban győztek az osztrákok ellen. Az első félidőben az osztrákok igen jól tartották magukat.

Az Európa-bajnokságok 500 méteres gyors-

uszás előfutamai a következő eredménnyel végződtek: Getrauer cseh 5.25.8 perc, Deiteres német. Második futam: Toris francia 5.10.6 perc, Baldo olasz 5.25.14. perc. Harmadik futam: Costolis olasz 5.14. perc. Bárány 5.24.5 perc. A döntő holnap lesz.

O Az Aradi Korcsolyázó Egylet rendezte a jugoszláv—román Davis-cup-ot. A romániai teniszszövetség a jugoszláv—román Davis-cup rendszerű tenisz-mérkőzés megrendezésével az Aradi Korcsolyázó Egyletet bízta meg. Jugoszláv részről Schaffer és Kukulievics, román részről Misu és Poulieff vesznek részt úgy az egyesben, mint a párosban.

O Zerindi Egyetértés Sportegyesület—Varsándi Sport Club 3:0 (2:0.) Tudósítónk jelenti: Zerind kezd s már az első percben szép össziátékkal Dámbrava megszerzi a vezetést. Mezőnyjáték után Zerind a 35 percben Gottlieb I. révén újabb gólt ér el. Ezután Varsánd durvaságokkal próbál szépitni az eredményen de eredményt elérni nem tud. A második félidő 28 percében Dámbrava beállítja a végeredményt. A győztes csapatban Dámbrava, Sás, Gottlieb I. és Kiss játéka tetszett, míg a vesztes csapatban csak a hátvéd pár játéka tűnt ki. A bíró jól vezette a mérkőzést.

Apróbb ügyek

az aradi törvényszék előtt

Az aradi törvényszék vádpanácsa ma foglalkozott a lopás miatt letartóztatásban levő Ursache Viktória, a bacui gimnázium egykori növendékének ügyével. Mivel a vizsgálat már befejezést nyert s az általa okozott kárösszeg ezer lejt tesz ki, a vádpanács elrendelte szabadlábra helyezését.

Ugyancsak ma került letárgyalásra a tegnapi nap folyamán közokirathamisításért letartóztatott Drifa Jova gazdálkodó és büntársa Bugariu Florica ügye. A vádpanács a gazdálkodó további fogvatartása mellett döntött, míg Bugariu Floricának, aki a legalacsonyabb kultúrnívón áll s így tudatában sem volt tettének, szabadlábra helyezése mellett döntött.

Cenedean János volt pécskai grefier a közelmúltban kérte szabadlábra helyezését. A vádpanács kedvező döntését az ügyészség megfelelőbbé tette a temesvári táblához, ahonnan most jött le a döntés, amelynek értelmében a táblai vádpanács helyt adott az ügyészség felfolyamodásának és Cenedean János további fogvatartását rendelte el. A törvényszék a táblai döntés alapján ma rekognfirmálta a pécskai grefier további fogvatartását.

Aradi urilány Angliában

Első közlemény. Idegenben, egyedül. Nem tudom becsukni az ablakot
Az első reggeli — London szive. A mozgólépcsők, amiken nem tudok járni

Egy bájos aradi urilány Szibenliszt Resch Fernanda, aki már korábban megtanulta a szeptorszag nyelvét, egy évvel ezelőtt Londonba utazott, hogy az angol fővárosban minden árnyalatát elsajátítsa ennek az elterjedt nagy világnyelvnek. Később az oxfordi egyetem hallgatója lett és itt kitűnő eredménnyel szerezte meg az angol nyelv tanári oklevelét, mint arról az Aradi Közlöny a közelmúltban beszámolt. Szibenliszt Resch Fernanda most hazajött Aradra és érdekes tapasztalatairól, melyeket Angliában szerzett, egy riport-sorozat keretében fog az Aradi Közlöny olvasóinak beszámolni.

Kopogtatás riaszt fel álomból, mely tudatára ébreszt, hogy Londonban vagyok, álmaim városában. Az, aki kopogtat nem más, mint Miss Standfast, a boarding-house vezetőnöje, ki anyailag érdeklődik, hogy hogyan és mint töltöttem első éjszakámat angol földön és nem rest, hogy sajátkezűleg lánson el meleg vízzel. Még tudtomra adja, hogy szabály szerint 9 óráig szolgálják fel a reggelit és ezzel azután magamra is hagy.

Most veszem csak szemügyre először kis szobám berendezését, mely egy tipikus boarding-house szoba. Nagyon egyszerű, nincs benne más, mint egy jó ágy, két dupla gyapjú ágytakaróval, egy szekrény, melynek ajtaja helyett egy kreton függöny van és ugyanebből az anyagból vannak az ablakfüggönyök is. Egy régi mintájú mosdóasztal és egy papír lámpa-ernyő egészíti ki a bútort.

Intim angol titkok

Az ablak, melynek becsukásához nem érttem és amely angol szokás szerint állandóan nyitva van, dermesztően nyirkos levegőt enged be a szobámba. Éppen ezért sietek az öltözködéssel, mert nagyon fázom és a legmelegebb pulloveremet veszem magamra, de ez mind nem használ, sőt még a bunda sem képes megvédeni a hideg ellen. Érdekes, hogy később láttam embereket könnyű kis kosztümökben. Ennek a titka pedig abban rejlik, hogy itt alul jó meleg gyapjú alsóneműt kell hordani.

Persze ezt is csak később tudtam meg. Egyelőre fogvacogva siettem le a reggelihez. A jó otthoni kávé helyett persze mást kaptam. Mondhatom, hogy úgy nézett ki, mint valami forrács-szerű anyag, mely azután ráadásul még hideg tejjel volt leöntve. (Talán azért, mert még nem fáztam eléggé.) Ezután a jó és híres angol teát szervírozták fel, melvet ma már én is mesterien tudok elkészíteni. A teához tojástartót és sonkát adtak pirított kenyérrel, amelyek birka-zsirban vannak kisütve, de ezt is meg lehet szokni, sőt szeretni is.

A Piccadillyn

Nos egy ilyen szokatlan reggeli után és nem éppen kedvező időjárás mellett nekivágok ennek a hatalmas városnak, teliesen egyedül. A földalatti vasut segítségével eljutottam a város szívébe: a Piccadillire. Itt végzi London előkelő közönsége a bevásárlásait. Lehet is azután itt látni szebbnél szebb dolgokat, olyanokat, amiről még álmodni sem mertem. Egvik gyönyörű és hatalmas üzlet a másik mellett, mindegyik kirakatában a szebbnél szebb holmik, már kész minden, csak bele kell bujni.

Jászi Oszkár Romániába készül

Maniu Gyulát fogja meglátogatni.

Maniu Gyula volt miniszterelnök nemrégiben egy újságíróknak adott nyilatkozatában azt a kijelentést tette, hogy Jászi Oszkárnak adósa egy levéllel és szeretne vele találkozni. Ezt az interjút Jászinak egy régi barátja megküldötte, aki válaszában azt írta, hogy Romániába jön csak azért, hogy Maniut Badacsonyban felkeresse, s vele elbeszélgessen. Az egykori forradalmár Jászi Oszkár tudvalevőleg annak idején Amerikába vándorolt ki s amerikai állampolgár lett. Ohioan az Oberlin College tanára már hatodik éve. Jelenleg feleségének csehszlovákiai birtokán nyaral és innen fog Maniu látogatására jönni, majd pedig visszautazik Amerikába.

csak éppen, hogy előbb kifizeti az ember és már viheti is. És az árak, bizony még szebbek, nekem például egészen horribilisnek tünnek fel. De hát akinek pénze van és szívet akar, az bizony itt szerzi be szükségleteit.

Na de ameddig ide eljutottam, még meg kellett ismernem a számomra ismeretlen földalattit. Istenem, hogy micsoda óriás szerkezet ez: egy város a föld alatt, mely él, lélegzik, megvannak a maga törvényei, a maga szabályai. Talán egy óriási pók hálójához lehetne hasonlítani. De ha az ember kiismeri, akkor éppen úgy ura ennek, mint akárcsak a pók a saját hálójának.

A mozgólépcsőn

Nagyon érdekesnek találtam a mozgólé-

Ujabb sarcot vetnek az italmérőkre

Miniszteri rendelet érkezett az aradi rendőrkveszturára a szeszesitalok kimérésének „hivatalos” idejére vonatkozólag — Minden városi és falusi italmérőnek új engedélyt kell kiváltani, ha a késő esti órákban akar italt mérni...

A Monitorul Oficial 1930 évi június 24-iki 140-ik számában jelent meg a szesz törvény szövege, amelynek 205-ik paragrafusa rendkívül érdekes rendelkezést tartalmaz. A 205-ik paragrafus értelmében ugyanis a szeszes italoknak helyben, vagyis a vendéglők és kávéházak helyiségeiben való fogyasztása tilos van reggel 7 óra előtt, valamint a falvakban este kilenc, míg a városokban éjjel tizenkét óra után. Így tehát éjszaka folyamán, éjféltől reggel hétig a szeszes italok árusítása tilos, míg vasárnap vagy bármely hivatalos ünnepnap a szeszes ital fogyasztása csak déli tizenkét órától van engedélyezve.

Annakidején, amikor a törvény életbe lépett, az aradi rendőrkvesztura tájékozódás végett kérdést intézett a temesvári kormányzó-sághoz arra vonatkozólag, hogy a törvénynek ez a rendelkezése a városokra és így kávéházakra is vonatkozik-e? A kormányzóságtól ekkor azt a váiaszt nyerték, hogy a 205-ik paragrafus csak a falvakat érinti.

Nemrégiben aztán miniszteri leirat érkezett a rendőrségre, amely felhívta a kvesztura figyelmét arra, hogy a törvény fenti rendelkezése a városokat is illeti. Ennek értelmében az

csöket, amelyek több emeletnyi magasságba vittek fel, vagy le, úgy hogy az ember első ízben valósággal beleszédül még nézni is, hát még használni. A bemészülöttek számára azonban ez a mozgólépcső sem lehetett elég gyors, mert állandóan szaladtak rajta, hol fel, hol le. Én persze az első használat alkalmával majd hogy orromra nem buktam és örültem, amikor fönt voltam már a föld felett. Mint egy pille, mely a fényhez vonzódik, úgy vonzott ez az óriási város.

A sok látóvalótól megrészegedve rőttem az uccákat, anélkül, hogy ki lettem volna téve bármiféle kellemetlenségnek, aminek fiatal lányok itt a kontinensen bizony eléggé gyakran ki vannak téve. Élveztem a jóvást-menést, a kirakatokat, a különböző embertípusokat és valahogy úgy éreztem, hogy olyan egyedül vagyok ebben az óriási városban, akárcsak egy rengeteg közepén.

Szibenliszt Resch Fernanda

Idegrázó öngyilkosság a borosjenői állomáson

Crainic Jenő vasúti tisztviselő lefejeztette magát a brádi személyvonattal — A lemetszett emberi fej több métert gurult előre csonka testétől — A vizsgálat megindult a tragikus öngyilkosság okainak felderítésére

Borosjenői tudósítónk jelenti: Megrázó jelenetnek voltak tanúi ma a hajnali órákban mindazok, akik a borosjenői vasúti állomás perronján tartózkodtak. Brád felől éppen berobogott a reggeli személyvonat, amidőn a perronon tartózkodó korai utasok elhülve látták, hogy egy fedetlen fejű, a CFR. egyenruháját viselő ember a sínek közé rohan és a berobogó személyvonat mozdonya elé veti magát. Egy vérfagyasztó ordítás csattant fel a dráma színhelyéről, aztán a személyvonat mozdonya a vonagló emberi testet maga alá tiporta.

Az idegrázó jelenet akaratlan tanúi, amidőn dermesztő meglepetésükből felocsudtak, azonnal a szerencsétlenség színhelye felé siettek. A szerencsétlen ember testén közben áthaladt az egész személyvonat szerelvénye, mivel a mozdony vezetőjének fizikailag sem volt rá ideje, hogy az amugy is lassuló vona-

tot, amely már szinte csak önsúlyánál fogva mozgott előre, hirtelen lefekezhesse.

Az elszánt öngyilkos holttestét a személyvonat vasúti szerelvényének utolsó kocsijai alól szedték ki. Borzalmas látvány volt, amidőn az erősebb idegzetű férfiak a hullát kihúzták: a vasúti kocsi kerekei alól egy fejletlen test került elő, amelynek nyakából még mindig vastag sugárban ömlött a vér. Fejét a mozdony kerekei lemetszették és a test nélküli fej több métert gurult a párhuzamos sínpár között a még vonagló csonktól.

Az állomás vezetősége és a csendőrség azonnal megkezdte a vizsgálatot az öngyilkos vasúti tisztviselő személyazonosságának megállapítására. A lemetszett fej ugyanis szinte a felismerhetetlenségig összezuzódott és csupán a ruhájában talált okmányok alapján sikerült megállapítani, hogy a borosjenői hajnali dráma főszereplője, a tragikus öngyilkos Crainic György vasúti hivatalnokkal azonos. Tettét állítólag családi okokból követte el. A vizsgálat megindult.

Az exportprémiumok bucaresti-i kifizetésének új rendszere újabb buzaár-zuhanásokat idézett elő

Kisjenőn ma 140 lejért kínáltak az új buza métermázsáját. Feltűnéskeltő rendelet érkezett az aradi mezőgazdasági tanácshoz. Szigorú rendelkezések a kenyérbélyeg-illetékek befizetéséről — Visszamenőleg be kell fizetni a kenyérbélyeg-illetékeket

Aradi intervenciók az új rendelet visszavonása érdekében.

A földművelésügyi minisztérium a gabona-értékesítési törvénnyel kapcsolatban rendkívül érdekes és egyben különös rendelkezést hozott ki, amely ma érkezett meg Aradra a Megyei Gazdasági Tanács címére és amely előreláthatólag ahelyett, hogy elősegítene a gabona-exportot, lényegesen megnehezíti azt. A rendelet értelmében ugyanis, amely augusztus 24-iki dátummal lépett életbe, az exportprémiumot, amely egy vagon buzáért tudvalevőleg tízezer, míg egy vagon lisztért tizenkétezer lej, ezentúl nem helyben, tehát nem Aradon fizetnek ki, hanem az exportőröknek Bucarestbe kellene utazniuk, hogy a törvény által biztosított prémiumot megkapják.

A rendelet természetesen nagy izgalmat váltott ki az exportőrök között, mivel tetemes idő- és pénzvesztést jelent az, hogy az exportőrök a prémiumért Bucarestbe utazzanak és ott esetleg napokig várakozzanak, amíg a prémiumot megkapják. A hivatalos eljárás ezentúl ugyanis a következő lesz: a vámhivataltól kapott bizonyítvánnyal az exportőrnek jelentkeznie kell a Megyei Gazdasági Tanácsnál, amely azt láttatja. Ezt a bizonyítványt aztán be kell mutatni Bucarestben a földművelésügyi minisztériumban, ahol kiállítják a csekket, amelynek alapján a Banca Nationala a prémiumot kifizeti. Van még ezenkívül két mód arra, hogy az exportőr pénzéhez juthasson: vagy bank útján kísérel meg inkasszálni a prémiumot, ami természetesen költséggel jár, vagy pedig a Megyei Mezőgazdasági Tanács útján inkasszáltatja a pénzt, ami viszont minimum nyolc-tíz napi időt vesz igénybe.

A rendelet annál nagyobb megdöbbenést váltott ki, mivel a törvénynek általánosan hangsúlyozott intenciója az volt, hogy az exportőrök a lehető legrövidebb időn belül és a legkevesebb formalitással kapják meg a prémiumot, hogy így meglegyen a kellő bizalom a prémium rendszerére iránt. Ez a bizalom most már ingadozik és a szakértők véleménye szerint a kormány rendelkezésének az lesz a hatása, hogy a buza árában rövidesen újabb esés áll be. Ez az esés még Aradon nem mutatkozott, mert ma a buza métermázsája az aradi piacon kétszáz lejért kelt el. Azonban a Mezőgazdasági Kamarától nyert információink szerint a megyében, így például Kisjenőn ma alig tudták a termelők száznegyven lejt elérni a buza mázsájáért. A piac hán-

gulata egyelőre tartózkodó, addig, amíg nem nyer beigazolást, hogy mennyi idő alatt lehet Bucarestben a prémiumhoz jutni. Több aradi exportőr már felküldte Bucarestbe megbízottját a szükséges igazolványokkal a prémiumért és ezeknek csütörtökön már vissza kell érkezniük Aradra.

A kormánynak ez a rendelete mindenestre azt jelenti, hogy a kormány feladta azt az elvet, hogy az exportprémium kifizetése rövid időn belül és kevés formalitással történjék. Itt tehát engedett álláspontja merevségéből. Annál érdekesebb azonban az a szigorúság, amelyet a kenyérbélyegeken terén akar életbeléptetni és

A vonat elé vetette magát egy brádi fiatalember

Megrázó jelenet a fugyivásárhelyi állomási pályán — A mozdony halálra-zúzta az életuntat —

Betegsége elől a halálba menekült Gorma Gyula

Megrendítő öngyilkosság történt ma délután Fugyivásárhely község állomásán. Amikor ma délután 5 órakor átbogott az állomáson a bucaresti-i gyorsvonat, egy ismeretlen fiatalember a mozdony elé vetette magát, amely halálra zúzta az életuntat. Az állomáson tartózkodó közönség a vasuti személyzettel együtt, azonnal az öngyilkos fiatalember segítségére sietett, azonban ekkorra már nem lehetett rajta segíteni, mert az öngyilkosság elkövetése után rögtön kiszenvedett. Az öngyilkos fiatalember ruhájában több iratot találtak, melyből megállapították, hogy Gorma

amelyet dokumentál az a rendelet is, amely ma érkezett a Megyei Gazdasági Tanácshoz. Ennek értelmében ugyanis, felhívják a pékeket, hogy június 24-ig visszamenőleg a legrövidebb időn belül fizessék be a kenyérbélyegilletéket, mert akit rajtakapnak azon, hogy azt nem fizette be, a legszigorúbban fogják megbüntetni.

Itt említjük meg egyébként, hogy Stanciu Victor földművelésügyi államtitkárnál tegnap interveniált Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár és Serbanu György prefektus annak érdekében, hogy változtassa meg azt a rendeletét, amely szerint az exportprémiumot ezentúl nem helyben, hanem a fővárosban fizeti ki.

Bucarestből jelentik: A földművelésügyi minisztérium megállapítása szerint naponta másfél millió lej folyik be az állampénztárba a kenyérbélyegek áraiból. A minisztérium ezt az összeget kevésli és tanulmányozni fogja, hogy mi az oka annak, hogy akkor, amikor a kenyérfogyasztásban csökkenés nem mutatkozik, a kenyérbélyeg mégsem fogy. A minisztérium egyébként megállapodott a gabonaexportőrökkel, hogy a prémiumot ezentúl Bucarestben a földművelésügyi minisztériumban fizessék ki.

Gyulának hívják és foglalkozására nézve bőrröndös. Az öngyilkosnál még egy podgyász is volt, amelyen Brád szerepelt feladó állomásként és a csomag egy szanatóriumnak volt címezve.

Mint utólag megállapították, a körülbelül 24 éves fiatalember, mintegy három hónapig a tudószanatórium ápolója volt, ahonnan tegnap reggel azzal távozott el, hogy hazautazik. Valószínűnek tartják, hogy a szerencsétlen bőrröndös öngyilkosságát betegsége miatt követte el, amit alátámaszt az a körülmény is, hogy az utóbbi időben állandóan buskomor volt. Temetéséről a község gondoskodik.

Gyilkossági kísérlet Galsán

A nyílt uccán példátlan kegyetlenséggel két haragosa gyilkos merényletet követett el Dragalina János szabómester ellen — Haldokolva szállítják haza Aradról az áldozatot — Az utolsó vallomás súlyos vádja — Miért történt a gyilkosság — Csendőrkézen vannak a merénylők

Nem biznak az áldozat felépülésében

Páratlan kegyetlenséggel elkövetett gyilkossági kísérlet áldozatát szállították be ma délelőtt Galsárról az aradi közpórházba. A gyilkosság előzményeiről és annak részleteiről az alábbiakban számolunk be:

Vasárnap délután hat órakor Galsa község főuccáján összetalálkozott Dragalina János szabómester Triff Jánossal és Darlea Józseffel. Dragalina János már régebben rossz viszonyban volt a két emberrel, mivel nemrégiben megvett Galsán egy házat, amelyet Triff János és Darlea Péter akart megvásárolni. Mindketten ezért nehezteltek Dragalina Jánosra és vasárnap, amikor az uccán találkoztak egymással, megállították a szabómestert és szóváltásba elegyedtek vele. Dragalina először reagált a két ember beszédére, de amikor látta, hogy azok mindenáron verekedést akarnak kiprovokálni, jobbnak látta, ha odébb áll és otthagya őket.

Alig tett azonban néhány lépést, amikor Darlea köveket emelt fel az utról és azokkal dobálni kezdett Dragalina után, aki ekkor futásnak eredt, a két ember pedig utána. Közben Darlea egyre dobta utána a köveket, amelyek közül több el is találta Dragalinát és súlyosan megsebesítette. Amikor aztán utólérték a szerencsétlen embert, Darlea továbbra is kövekkel ütötte őt, majd pedig letépeték, Triff János ekkor kést rántott elő, amelylyel hátbaszurta a szabómestert. A szurás oly erővel történt, hogy a kés áthatott Dragalina tüdején és a mellén jött ki. A két támadó ezu-

tán futásnak eredt és Dragalinara a falubeliek akadtak rá.

Hozzá tartozói a szabómestert, akinek állapota súlyosra fordult, ma behozták az aradi megyei közpórházba, ahol azonnal ápolás alá vették. A kórházba egyébként kiszállt a rendőrség részéről Tasca Romulus, a bünyügyi osztály detektívje, aki kihallgatta Dragalina Jánost. A szerencsétlen ember csak nagy megérőltetéssel tudott beszélni, de így is elmondta, hogy a támadás hogyan folyt le és megerősítette azt, hogy a kést Triff János dobta a hátába. Dragalina János vallomása nagy fontossággal bír a vizsgálat további sorsára.

A szabómestert egyébként ma délután hat órakor hazaszállították Galsára, mivel állapota annyira súlyos, hogy felépüléséhez semmi remény és hozzá tartozói nem akarták, hogy Aradon haljon meg.

Galsai jelentés szerint Triff Jánost és Darlea Józsefet a csendőrség őrizetbe vette és megkezdte kihallgatásukat.

Vérfürdőt rendezett egy örült

„Önvédelemből világháborút indítottam”

Lilléből jelentik: A belga határon Cominess állomáson, Seufve hentesmester hirtelen megőrült, lövöldözni kezdett, miközben ezt kiáltozta: Önvédelemből világháborút indítottam! — Egy vasutast megölték, egy vámtisztet súlyosan megsebesítettek a golyók. Őt utas könnyebb sérüléseket szenvedett.

Halálos autógázolás Bucarestben

Tíz méteren át hurcolta magával áldozatát az autó. A soffőr megszökött gépével együtt.

Bucarestből jelentik: Halálos kimenetelű autószerencsétlenség történt ma délelőtt Bucarestben a Bulevardul Ferdinandon. Alexandrina Tanasescu munkásasszony a kora délelőtti órákban munkába sietett és miközben a Bul. Ferdinandon át akart menni egyik járdáról a másikra, egy rohanó autó elütötte. A szerencsétlen asszony már csak az utolsó pillanatban vette észre a nagy gyorsasággal közeledő gépkocsit és már annyi ideje sem volt, hogy valamiképpen kikerülje az autót, mert az már a következő pillanatban elkapta és mintegy 10 méteren keresztül magával vonszolta.

A szerencsétlenül járt asszonyt a kihívott mentők a Coltea-kórházba akarták szállítani, azonban utközben belehalt súlyos sérüléseibe. A gázoló soffőr a szerencsétlenség után nyomtalanul eltűnt. A fővárosi rendőrsége az ügyben erélyes nyomozást vezetett be, annál is inkább, mivel az utóbbi hónapokban csaknem nap-nap után fordulnak elő ezek az esetek, hogy a gázoló soffőr áldozatát a szerencsétlenség színhelyén hagyja és nyomtalanul eltűnik.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A román fa és butoráru új útja Magyarország felé

Szeptember elsején részlegesen már életbelép a román-magyar gazdasági egyezmény — Elégedetlenek a román tűzifa-exportőrök az új magyar importvámval — Leszállították a butor magyar beviteli vámját

A román-magyar gazdasági egyezmény, amelynek tárgyalásai a napokban zárultak le Sinaiban, egyike a legfontosabb gazdasági konvencióknak a romániai fakivitel szempontjából. Az egyezmény egyes részleteiről már a tárgyalások folyamán beszámoltunk, magát az egész egyezményt ismertetni nem lehet még, mert ezt teljes egészében csak akkor fogják nyilvánosságra hozni, mikor mindkét kormány részéről az egyezmény ratifikálása megtörténik.

A román-magyar gazdasági egyezmény életbeléptetését különösen romániai faipari körökben várják türelmetlenül. A magyar piac ugyanis rendkívül fontos területe a román exportjának, különösen a tűzifának, az utóbbi időben azonban egyre nagyobb nehézségek támadtak a bevitelnél. Az egyezmény sok tekintetben megkönnyíti a romániai fa magyarországi bevitelét, amelyre vonatkozólag illetékes helyen az alábbi felvilágosításokat kaptuk:

A leszállított tűzifavámok

Amint ismeretes, a magyar kormány 50 aranykoronára emelte fel a tűzifa vagononkénti beviteli vámját és ez az intézkedés teljesen megbénította a román tűzifa exportját a magyar piacra. Egy arany korona 1.16 pengővel azonos, vagyis a vám egy vagon tűzifára 58 pengő, illetőleg 1.740 lej. Figyelembe véve, hogy a tűzifa belföldi ára termelő-állomásokon kb. 3.500 lej, egyedül a magyar vám mintegy 50 százalékkal drágította meg a tűzifát a magyar piacon, nem beszélve a fuvarról és a kivitellel járó más kiadásokról.

Már a sinai gazdasági tárgyalások előtt intervenciáltak román gazdasági körök és a kormány illetékesei a magyar kormánytól a vám leszállítása érdekében, azonban ezek az intervenciók nem jártak eredménnyel. A sinai egyezmény azonban ebben a kérdésben is meghozta a maga kedvező megoldását, bár az egyezményben biztosított vámleszállítás nem elégíti ki teljesen a román exportőröket. Magyarország az ötven aranykoronában megállapított tűzifavámot leszállítja 15 aranykoronára, ami az eddigi 1740 lejes vámmal szemben 522 lejes vagononkénti vámot jelent. Ez a vámleszállítás azonban csak egy bizonyos meghatározott mennyiségre vonatkozik, amelyet utólag fog megállapítani a magyar kormány. Ez a nyitott kérdés mindenképpen bizonytalanná teszi az exportőrök helyzetét, akik nem tudják, hogy milyen arányú exportra készíthetnek fel és hogy milyen mennyiségekre kalkuláljanak a leszállított vámmal?

Más faanyagoknál vámleszállítás és vámtörles

Az egyezmény a tűzifa kivül új vámrészt állapít meg a többi faanyagokra nézve is. Itt két csoportba oszthatók a faanyagok: olyanokra, amelyek vámentesen vihetők be a magyar piacra és olyan anyagokra, amelyeknek a vámját leszállítja az egyezmény.

Mentesek minden beviteli vám alól többek között a faszén, a gömbfa, épületfa, feldolgozásra alkalmas ipari fa, bányafa, vasúti traversék, dongafa, stb.

Vámleszállításban részesültek: lada-deszka, méretezett-deszka, stb. Az egyezmény jelentős mértékben leszállítja a butor vámját, még pedig a jelenlegi 40 aranykoronáról 30 aranykoronára, úgy a készbutorra, mint a félkészre, hajlított fából készült butorrészekre.

Hogy mikor lép életbe teljes egészében a román-magyar egyezmény, nem lehet tudni. Erre vonatkozólag a román kereskedelemügyi miniszteriumban a következő felvilágosítást kaptuk:

Az egyezmény, a sinai megállapodás szerint, egyes részleteiben már szeptember 1-én életbelép, tehát még a ratifikálás előtt. Remélhetjük, hogy a magyar kormányválság nem fog ezen a téren változást hozni, vagyis nem fog azzal a következménnyel járni, hogy a szeptember elsején életbeléptetendő vámleszállításokat kitolják egy későbbi időpontra.

A francia tőke újabb romániai hadmozdulatai

4 millárd lejnyi francia hitel-hiány a bucaresti-i pénzpiacra — Ot erdélyi és bánági bank a bucaresti-i nagybankok szindikátusában

Bucurestiből jelentik: A pénzpiac legkimagaslóbb eseményének számít az egyes külföldi érdekltségű nagybankok sajtósági magatartása az általános pénzügyi válság ámeneti helyzetében. Mindenféle nagy meglepetést keltett az a tény, hogy a francia tőkeérdekltségű bucaresti-i nagybankok nagyon erős hitelmegszorításokat alkalmaztak ugyanakkor, amikor az olasz érdekltségű bankok meglehetősen flottul bántak a hitelekkel. A németek visszahúzódása ezzel szemben magától értetődőnek látszott, hiszen a jelenlegi súlyos helyzetben aligha vállalhattak komoly szerepet, jóllehet egy évvel ezelőtt a gabonaexport 50 százaléknak almentálásában résztvettek. Valójában a francia hiteltőke tartózkodásnak tulajdonítják azokat a veszteségeket is, melyek Romániát a legutóbbi nagy összeom-

lások idején érték. Körülbelül négy millárd lej hiányzott a forgalomból, amit lehetőleg francia hiteltőkével kellett volna pótolni, de ez nem történt meg. Most a gazdasági körök minden reménye a bankszindikátusban összpontosul, mely jelenleg egy millárd lej fölött diszponál. Ennek lenne az a szerepe, hogy a romániai hitelélet igényeit kielégítse. Értesülésünk szerint a bucaresti-i nagybankok kívánására öt nagy erdélyi és bánági bank bevonásáról is szó lesz. A bankszindikátus ebben az esetben alapját képezne egy később megalkandó Jegybank intézménynek, egyelőre pedig inkább kartellalakulat számba menne, még pedig abban az értelemben, hogy a bankrátákat diktálni tudná. Bucuresti máris a bankszindikátus uralom alatt van s az ottani bankok a Bankszindikátus egyenes felszólítására 5 százalék kamatot fizetnek avista betéteknél.

Ujra feltámad

a Banca Generala

A betétesek és a nagyrésztvényesek veszik át a bank vezetését.

Bucurestiből jelentik: A Banca Generala betétesei vasárnap délután népes gyűlést tartottak, amelyen mintegy négyszáz betétes vett részt. A fizetésekre várt nagybank betétesei tanulmányozták azokat a lehetőségeket, amelyek szemellett tartásával a pénzintézet újból megkezdhetné működését. A felszólalók általában erősen követelték a bank jelenlegi vezetőségének azonnali eltávolítását. A betétesek a bank nagyrésztvényeseivel egyöntetűen egy határozati javaslatot szavaztak meg, amely szerint a betétesek hajlandók követeléseik husz százalékát alaptőkének lejegyezni, a többi nyolcvan százalékot pedig két évre blokkálni, ami azt jelenti, hogy a bank két éven keresztül nem köteles a betétet visszafizetni, csak ha akarja. Ebben az esetben a bank zavartalan működését és a szanalást biztosítani lehet.

A határozati javaslat kimondja, hogy a betétesek erre az áldozatra csak abban az esetben hajlandók, ha a bank vezetését és ellenőrzését a nagyrésztvényesekből és főrésztvényesekből álló bizottság veszi át, a jelenlegi pedig lemond.

A határozati javaslatot a betétesek egy küldöttsége a mai nap folyamán át fogja nyújtani a Nemzeti Bank kormányzójának. Amennyiben ennek a nagyrésztvényes határozatnak érvényt szereznek, úgy a kényszeregyezségi kérést a bank vezetőségével vissza fogják vonatni, a pénzintézet pedig nemsokára újból megkezdheti működését.

Folytak a tárgyalások a Berkovitz-bank és betétesei között. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala igazgató-tanácsa és a Berkovitz-fivérek között, ma ismét tárgyalások folytak. A tárgyalások során megállapították, hogy a Berkovitz-banknak mindez ideig nem

Öszre halasztották az ipari bonok kibocsátását

Teljesen nyugodt a pénzpiac.

Bucurestiből jelentik: A bankszindikátus tegnap ülést tartott, amelynek során a betéti kamatláb megállapításával foglalkoztak. A kamatláb megállapítására az ülésen több vélemény hangzott el, azonban végleges határozatot nem hoztak. Ugyancsak a bankszindikátus ezen ülésén terjesztették be a vidéki bankfiókok jelentéseiket, melyekben bejelentik, hogy a vidéki pénzintézeteknél ismét megkezdődött a normális üzleti élet. A betétesek naponként viszik vissza betéteiket a bankba s a pénzpiac teljesen nyugodt. Ugyancsak a bankszindikátus fogja szabályozni az ipari bonok kibocsátását is, azonban ennek tervezetét a parlament őszi plénuma elé terjesztik s csak annak ratifikálása után fogják ismertetni.

sikerült az összes betétesekkel megegyezni. A Berkovitz-fivérek az ülésen biztosították az igazgató-tanácsot, hogy a betétesek és a bank között a tárgyalások kedvező mederben folynak, s remélik, hogy pár napon belül az összes betétesekkel megegyeznek s ezáltal elkerülik a bank kényszeregyezségi eljárását.

Uj mentőautót vásárol a város. Az interimár-bizottság mai ülésén elhatározta, hogy egy új mentőautót vásárol. A mentőautó árát a bizottság már a városi költségvetésbe felvette, de ezt a tételt a temesvári vezérfelügyelőség törölte. Az interimár-bizottság mai határozatát ismét felterjeszti a temesvári vezérfelügyelőséghez, ahol most a megváltoztatott pótköltségvetésbe felveszik az autó árát.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. n. 5 óráig adhatók fel.

Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytőzsde, volt Andrássy-tér 16.
Karácsonyi-dohánytőzsde, volt Weitzer J-n.
Dohánytőzsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Juhász Gábor fűszerüzlete v. Orczv- és Dezső-ucca sarok.

Dohánytőzsde, Zsidótemplom-épület.
Ambruster-traffik, Dengl-ház.

V. Lázár Vilmos-uccai tőzsde.
Avedic Árpád dohánytőzsde, volt Kossuth- és Vécsey-ucca sarok, rendőrséggel szemben.

Akinek tehát az Acsev-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik utjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel, mely lapunk másnap számában feltétlenül meg fog jelenni.

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev. Reg. Maria 24.

Rádió műsor.

SZERDA, AUGUSZTUS 26

Bucuresti. 1.00. Gramofon. 6.00. Rádiózenekar. 8.20. Gramofon. 9.00. Pessione hárfaművész nő játéka. 9.45. Koganoff hegedűművész nő játéka. — Budapest. 9.15. Hangverseny. 12.00. Déli harangszó. 12.05. A Városi Színház férfivartettjének hangversenye. 4.00. Di-vatcsevegés. 5.00. A közlekedési balesetek megelőzése. Czeglédy Károly előadása. 5.30. Hangverseny. 6.45. Gramofonhangverseny. 8.45. Színműelőadás a Studjóból. A bölcső. Színmű 3 felvonásban. Irta: Brioux. Majd a Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. — Bécs. 11.30. Gramofon. 12.40. Cerdá zenekar. 4.00. Hangversenyakadémia. 10.15. A Pauscher zenekar tánczeneje. — Belgrad. 11.35. Gramofon. 12.45. Rádiózenekar.

7.30. Kávéházi zene. 8.30. Rádiózenekar. — Berlin. 8.00. Gilbert, Holländer és Lincke operettjeiből vezényelnek a rádiókiállításon. 8.45. Vidám nyári hangjáték. — Köln. Langenberg. 5.00. Zenekar. 8.00. Gramofon. 8.45. Zenés egybeállítás. Utána kávéházi zene. — Milano. 5.00. Gramofon. 7.15. Gépzene. 7.30. Gramofon. 8.35. Orvosi előadás. 8.45. Opera- és operetttrészetek. — Pozsony. 2.30. Rádiózenekar. 5.00. Mesék. 5.15. Gramofon. 6.35. Ének-est. 10.00. Prága. — Róma. 5.30. Vegyes zene. 7.50. Gramofon. 9.00. Olasz hangverseny. — Varsó. 12.10—5.15. Gramofon. 6.00. Könnyű zene. 8.15. Romantikus zene. 10.30. Táncczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik felejthetetlen

Iduskánk

temetésén résztvettek, virágokat küldtek és mély fájdalomukat vigasztaló szavakkal enyhíteni igyekeztek, köszönetet mondunk,

Arad, 1931. augusztus 26.

Winternitz Károly,
Lissem Sándor és neje.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lel. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40, vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszlevéllel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DÉUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL

ALKALMAZÁS.

GAZDASSZONYT, jobb nőt, keresek, 50 év körülit, gyermektelen, kézürelmény segítség van. magányos öreg urhoz vidékre. Ajánlatok „50” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 2811

JOB, KOMOLY NŐ elmenne kisebb családhoz mindenek szakácsnőnek, vidékre is. Batthyány-u. 7., házfelügyelő. 2817

ORAKÖNYVELŐT keresünk. Ajánlatok „Perfect” alatt az Aradi Közlöny kiadóhivatalába. 2812

Kis tőkével

minden szorgalmas férfi vagy nő havi legkevesebb 5—6000 Lel. biztos jövedelemre tehet szert. Szép otthoni foglalkozás. Megkereséseket „Biztos jövedelem Lel. 5000.—/Rbsa 1154” jelleggel Rudolf Mosse, Sibiu továbbít.

LAKÁS.

1—2 SZOBA BUTOROVZA azonnal kiadó, volt Kiss Ernő-u. 9. 2814

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba üresen is kiadó. Volt Zrinyi-u. 12. 2816

ELCSERÉLNEM belvárosban lévő 3 szobás modern lakásomat 4 szobás modern földszintes lakással. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KERESSEK bérbe 4 szobás modern magánházat, lehetőleg kerttel és parkirozott udvarral, belvárosban. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 250

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banaiului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

KETSZOBA, konyhás 1-ső emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Háromszobás, fürdőszobás

és szükséges mellékhelyiségekből álló lakás teljesen újonnan festve f. évi szeptember 1-től kiadó a Str. Ghiba Birta 40. sz. alatt. Ugyanott 5 Attribox jutányos áron azonnal kiadó. Bővebb felvilágosítást a helyszínen vagy Batthyány-ucca 20. a Gyári Alkalmazottak Temetkezési Egyesület székházában a hivatalos órák alatt 8—12 és 3—7 között. 2770

VÉTEL ÉSELADÁS.

KERESSEK perzsa és gyári szőnyegeket, ezüst tárgyakat és evőeszközöket, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik fajans tárgyakat, modern s antik butorokat, serviseket, antik órákat, stb. stb. SALGONE bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

Nyári ruhákat és felöltőket **legszébben fest, tisztít**
KNAPP modernül berendezett vállalata
v. Weitzer-u. 11. v. Magyar-u. 10.

Megkezdődött az utószezon MENYHÁZÁN

Ezen a csodálatos fekvésű fürdőhelyen rendkívül olcsó feltételek mellett nyerheti vissza egészségét és kipihenheti fáradalmait.

Lakás és háromszori étkezés naponta 130 L.

Az „Aradi Közlöny” előfizetői részére 50%-os fürdőkedvezmény!

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyitott
Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

ELLÁTÁS.

2—8 iskolás gyermeket teljes ellátásra felvesz Dr. Löwné, volt Vécsey-ucca 7.

Iskolás urilányok

teljes ellátást nyerhetnek, garantiált tiszt. tá uccai szoba, zongora és fürdőszoba használattal központban I. em. kedvezményes áron. Cim Str. Moise Nicoara 9—11. (Petőfi-ucca) háztulajdonos. 2787

ÜZLETEK.

KIADÓ főtéren üzlethelyiség október 1-től március 30-ig. Érdeklődni olasz foglaltatást Bulev. Reg. Maria 8. 2798

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

Nagy üzlethelyiség

főtéren, a Minorita-templommal szemben

november 1-re kiadó.

Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 250

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

INGATLAN.

VOLT ORCZY-UCCÁBAN kisebb bérház nagy telekkel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2813

KÜLÖNFÉLEK.

RAKTÁRHELYISÉG, emeletes, kiadó. Férfiülés a zsidótemplomban bérbeadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2810

Alkalmi vételek:

6 drb. bőrszék, plus fotelok, salon garnitúrák, uri szobák, ebédlők, hálóok, matracok, hintaszékek, iratszekrények, írógépek, asztalok, vitrinek, garderober szekrények, asztalok, rádiók, pafefon, előszoba falak, kályhák, varrógépek, szőnyegeket függönyök, perzsa öszekötők, porcellánok, ezüstök, toalette-tükrök, festményeket, dísz tárgyak, boröndök, stb., stb. eladók: Készpénzért veszünk: perzsa öszekötőket, ezüstöt, antik és modern butorokat Singer varrógépet, gyermekkoscsit, serviceket, konyhaberendezést, stb., stb. A velünk összeköttetésben álló tomesvári zálogház évi 22 százalékos kamattal mellett folyószámla kölcsönöket ékszerekre, arany, ezüst tárgyakra, textilárúakra, varrógépekre, írógépekre, gramofonokra stb., stb. —

COMISIO, Arad, Bul. Reg. Ferdinánd 21. (v. József főherceg-ut):